

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Akademia Polonijna w Częstochowie

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 stycznia 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	32
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	43
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	46
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	49
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	51
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	54
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	56
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	59
Zalecenia	63
5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	64

6. Załączniki: _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Michał Przybyliński, członek PKA
2. dr hab. Robert Romanowski, ekspert PKA
3. Sebastian Gościński, ekspert ds. pracodawców
4. Philip Łazarski, ekspert ds. studenckich
5. Magdalena Pawłowska, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia w Akademii Polonijnej w Częstochowie na poziomie studiów pierwszego i drugiego o profilu praktycznym została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. PKA po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na kierunku. Poprzednia ocena programowa odbyła się w terminie 18-19 marca 2016 r. i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 443/2016 z dnia 1 września 2016 r.). Wizytacja została przeprowadzona w trybie zdalnym za pomocą platformy MS Teams.

Ocena programowa została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	- ekonomia i finanse – 78% - nauki o zarządzaniu i jakości – 22%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin, 35 ECTS – s. stacjonarne I st. 540 godzin, 35 ECTS – s. niestacjonarne I st.	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- rachunkowość i finanse - podatki i finanse - międzynarodowe rynki finansowe - informatyka w procesach gospodarczych - psychologia w biznesie - turystyka i hotelarstwo	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	412	18
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2275 (1315 bez praktyk)	1150 (610 bez praktyk)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób	75,83	38,33

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	109	109
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	66	66

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{4,5}	- ekonomia i finanse – 80% - nauki o zarządzaniu i jakości – 20%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	740 godzin, 16 ECTS – s. stacjonarne 360 godzin, 16 ECTS – s. niestacjonarne	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- zarządzanie projektami - międzynarodowe stosunki społeczno-prawne - zarządzanie zasobami ludzkimi - informatyka w biznesie	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	57	11
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁶	1525 (785 bez praktyk)	775 (415 bez praktyk)

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	50,83	25,83
łącna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	76	76
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	42	42

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁷ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	częściowo spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	niespełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	częściowo spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	częściowo spełnione

⁷ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	częściowo spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	niespełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni. Aktualna Misja i Strategia Uczelni została opracowana na lata 2019-2024. Zgodnie z nią Uczelnia stanowi centrum nowoczesnego kształcenia oraz życia naukowego i intelektualnego regionu. Misję Uczelni stanowią działania odnoszące się do edukacji społecznej i rozwoju społeczeństwa w kontekście najnowszej wiedzy i kompetencji społecznych. Akademia Polonijna przystąpiła także do Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni. W założeniu, oprócz szerokiej wiedzy z zakresu nauk społecznych (ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji), studenci nabywają liczne umiejętności i kompetencje społeczne np. umiejętność efektywnej pracy w grupie, umiejętność wystąpień publicznych, posługiwanie się przepisami prawa. Zgodnie z deklaracją Uczelni, w odpowiedzi na stale rosnące wymagania rynku pracy i oczekiwania wobec potencjalnych pracowników, stworzono programy studiów pozwalające słuchaczom na przyswojenie szerokiej wiedzy m.in. z zakresu mikroekonomii, makroekonomii, polityki społecznej, analizy ekonomicznej, statystyki matematycznej, ekonomii międzynarodowej. Programy studiów kładą również duży nacisk na zagadnienia dotyczące gospodarki regionalnej, zarządzania i organizacji, polityki gospodarczej, prognozowania procesów ekonomicznych. Programy obejmują ponadto kwestie filozofii, nauki społecznej kościoła, logiki, a także problematykę dotyczącą globalizacji oraz integracji europejskiej. Taka koncepcja kształcenia wynika z misji Akademii Polonijnej, która opiera się na założeniu, iż Uczelnia stanowi centrum nowoczesnego kształcenia oraz życia naukowego i intelektualnego regionu, poprzez rozwój edukacji społecznej i rozwoju społeczeństwa w kontekście najnowszej wiedzy i kompetencji społecznej. Oferta edukacyjna odpowiada aktualnym uwarunkowaniom rynku pracy. W założeniu studenci mają zostać przygotowani do roli świadomego obywatela potrafiącego działać na rzecz dobra wspólnego oraz do roli aktywnego uczestnika wspólnoty lokalnej. Rozszerzanie oferty edukacyjnej i współpraca z instytucjami publicznymi i niepublicznymi realizuje cel Uczelni, którym jest rozwój i integracja środowiska lokalnego. W ramach kierunku ekonomia dodatkowo oferowana jest możliwość kształcenia specjalnościowego na studiach I stopnia w zakresie *rachunkowość i finanse, podatki i finanse, międzynarodowe rynki finansowe, informatyka w procesach gospodarczych, psychologia w biznesie, turystyka i hotelarstwo* oraz na studiach II w zakresie *rachunkowość i doradztwo finansowe, zarządzanie projektami, międzynarodowe stosunki gospodarczo-prawne, zarządzanie*

zasobami ludzkimi, informatyka w biznesie. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia, są one zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w zawodowego rynku pracy. Oprócz klasycznego zestawu kompetencji lokowanych w kanonie ekonomii, wyznacznikiem proponowanej koncepcji kształcenia jest wyposażenie absolwenta w wiedzę i umiejętności osadzone w obszarze filozofii i logiki, jak również społecznej nauki kościoła. Założono również konieczność zapoznania absolwenta z problematyką dotyczącą programów i funduszy Unii Europejskiej oraz procesów globalizacji. W koncepcji i celach kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Przedstawiona koncepcja i cele kształcenia na studiach I i II stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których, zgodnie z deklaracją Uczelni, kierunek ekonomia jest przyporządkowany, tj. ekonomia i finanse – dyscyplina wiodąca oraz nauki o zarządzaniu i jakości – dyscyplina uzupełniająca. Zwrócić należy jednak uwagę, że Uczelnia w systemie POLON przyporządkowała kierunek ekonomia do dyscypliny ekonomia i finanse w wymiarze 78% (I stopień) / 80% (II stopień) oraz dyscypliny psychologia w wymiarze 22% (I stopień) / 20% (II stopień) efektów uczenia się, co nie jest zgodne z przyporządkowaniem wskazanym w raporcie samooceny. Dodatkowo, w przyjętych uchwałami Senatu AP w Częstochowie programach studiów I i II stopnia, kierunek ekonomia przyporządkowano do różnych dyscyplin w zależności od realizowanej specjalności. Przykładowo na studiach I stopnia kierunek ekonomia ze specjalnością *międzynarodowe rynki finansowe* w 23 proc. przyporządkowano do dyscypliny nauki o polityce i administracji, a ze specjalnością *informatyka w procesach gospodarczych* w 22 proc. do dyscypliny *informatyka techniczna i telekomunikacja*. W przypadku studiów II kierunek ekonomia ze specjalnością *międzynarodowe stosunki gospodarczo-prawne* w 26 proc. przyporządkowano do dyscypliny nauki o polityce i administracji, a ze specjalnością *informatyka w biznesie* w 23 proc. do dyscypliny *informatyka techniczna i telekomunikacja*.

Efekty uczenia się określone dla kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi przez Uczelnię oraz dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek. Efekty te odpowiadają praktycznemu profilowi studiów. Efekty uczenia się przyjęte dla studiów I stopnia umożliwiają zdobycie ogólnej wiedzy społeczno-ekonomicznej oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów z zakresu ekonomii i finansów – specjalisty w dziedzinie *rachunkowość i finanse, podatki i finanse, międzynarodowe rynki finansowe, turystyka i hotelarstwo, rachunkowość i doradztwo finansowe, międzynarodowe stosunki gospodarczo-prawne*.

Specjalności *informatyka w procesach gospodarczych, psychologia w biznesie, zarządzanie projektami, zarządzanie zasobami ludzkimi* oraz *informatyka w biznesie* w znacznie większym stopniu wpisują się w dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, niż ekonomia i finanse.

Dla studiów I stopnia przyjęto 17 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 13 w zakresie umiejętności oraz 11 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty uczenia się uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w przepisach oraz większość zapisów charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują, że absolwent zna i rozumie kategorie, instytucje, struktury ekonomiczne i współzależności między nimi, zasady funkcjonowania podmiotów gospodarczych, metody i narzędzia pozyskiwania danych, zasady tworzenia i rozwijania form indywidualnej przedsiębiorczości, normy prawne, etyczne i zna inne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną, dobrać właściwe metody i narzędzia oraz pozyskiwać dane do formułowania

i analizowania prostych i złożonych procesów i zjawisk ekonomicznych, analizować, oceniać i interpretować zjawiska gospodarcze, komunikować się z otoczeniem przy pomocy terminologii specjalistycznej, w tym w języku obcym. Brakuje jednak bezpośredniego odwołania do poziomu B2 ESOKJ.

W efektach uczenia się w zakresie umiejętności nie uwzględniono zapisów, które wynikają z aktualnej Polskiej Ramy Kwalifikacji, a które zawarto w efektach poświęconych kompetencjom społecznym. Zapisy te dotyczą:

- organizowania pracy własnej oraz współdziałania i pracy w zespole (zapisy efektu EKO1_K03: „Potrafi współdziałać i pracować w grupie oraz skutecznie komunikować się oraz postępować etycznie w ramach wyznaczonych ról organizacyjnych i społecznych” powinny być zgodnie z obowiązującą PRK przeniesione do efektów związanych z umiejętnościami);
- uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy ekonomicznej oraz umiejętności profesjonalnych (zapisy efektów EKO1_K05: „Potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu nauk ekonomicznych, metod matematycznych, informatycznych oraz języków obcych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych”, EKO1_K06: „Umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów z zakresu problematyki społecznej, ekonomicznej oraz prawnej uwzględniając różne źródła informacji i dane statystyczne” oraz EKO1_K09 „Samodzielnie zdobywa i doskonali wiedzę i umiejętności organizatorskie, kierownicze itp.” powinny być zgodnie z obowiązującą PRK przeniesione do efektów związanych z umiejętnościami).

Pozostałe efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy, prowadzenia działalności zawodowej w sposób etyczny.

Dla studiów II stopnia przyjęto 13 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 10 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji. Efekty uczenia się uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w przepisach ustawowych oraz charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przewidują, że absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu pojęcia i fakty wyjaśniające złożone zjawiska i procesy gospodarcze oraz zachodzące współzależności między instytucjami i strukturami gospodarczymi, główne tendencje rozwojowe w zakresie ekonomii i finansów odnoszące się do instytucji i ich relacji, w pogłębionym stopniu wybrane metody i narzędzia opisu oraz wieloaspektowe uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej i indywidualnej przedsiębiorczości.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do identyfikowania, formułowania i rozwiązywania złożonych problemów gospodarczych, dobierać, oceniać i właściwie interpretować informacje oraz dobierać i stosować odpowiednie do rozwiązywanego problemu metody i narzędzia, formułować i usprawniać procesy decyzyjne, komunikować się z otoczeniem, posługując się specjalistycznym językiem obcym. Ponownie w efektach związanych z umiejętnościami zabrakło bezpośredniego odwołania do poziomu B2+ ESOKJ. Zabrakło też odwołania do składnika P7S_UK PRK, dotyczącego prowadzenia debaty.

W efektach uczenia się w zakresie umiejętności na studiach drugiego stopnia nie uwzględniono zapisów, które wynikają z aktualnej Polskiej Ramy Kwalifikacji, a które zawarto w efektach poświęconych kompetencjom społecznym.

Zapisy te dotyczą:

- pracy w grupie, (zapisy efektu EKO2_K03: „Potrafi współpracować w grupie, przygotowującej projekty z obszaru działalności finansowej i kreowania wizerunku przedsiębiorstwa. Potrafi

pokierować przygotowaniem takiego projektu, określając priorytety służące jego realizacji” powinny być zgodnie z obowiązującą PRK przeniesione do efektów związanych z umiejętnościami);

- samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenie się przez całe życie (zapisy efektów EKO2_K06: „Potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać oraz doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny” oraz EKO2_K08: „Potrafi samodzielnie uruchomić i prowadzić działalność gospodarczą” powinny być zgodnie z obowiązującą PRK przeniesione do efektów związanych z umiejętnościami).

Pozostałe efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do podejmowania i organizowania działalności w zakresie zagadnień gospodarczych na rzecz środowiska społecznego i interesu publicznego, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy i odbieranych informacji, przestrzegania zasad etyki zawodowej w trakcie prowadzonej działalności zawodowej i społecznej.

Przyjęte efekty uczenia się dla studiów I stopnia przewidują w szczególności poznanie przez studentów podstaw teoretycznych i praktycznych zarządzania dla zjawisk i procesów gospodarczych zachodzących na poziomie mikro- i makro oraz międzynarodowym, a także nabycie umiejętności wykorzystania wiedzy w pracy w zespole, w tym interdyscyplinarnym. Osiągnięcie tych efektów pozwala na przygotowanie studentów do pracy w zawodach związanych z ekonomią i finansami.

Efekty uczenia się na studiach II stopnia przewidują, w szczególności poznanie przez absolwentów teoretycznych i praktycznych aspektów zarządzania, metod i narzędzi usprawniających praktykę ekonomii i finansów, w tym technologię IT.

Efekty uczenia się przyjęte na Uczelni nie przewidują bezpośredniego odniesienia w umiejętność posługiwania się językiem obcym na poziomie B2 (dla studiów I stopnia) i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (dla studiów II stopnia). Z opisów efektów poświęconych umiejętnościom językowym na obu stopniach nie wynika jednoznacznie odróżnienie obu wymaganych w PRK poziomów. Uwagi te dotyczą efektów EKO1_U06 i EKO1_U07 na studiach pierwszego stopnia oraz EKO2_U09 i EKO2_U10 na studiach drugiego stopnia.

Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych kształtują gotowość absolwentów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów oraz zasięgania opinii ekspertów, myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy oraz aktywności na rzecz środowiska społecznego, respektowania i zaangażowanego działania na rzecz przestrzegania zasad etyki zawodowej. Absolwent wykazuje również gotowość do samodzielnego uzupełniania i doskonalenia nabytej wiedzy w celu dalszego rozwoju osobowego, w tym w sferze naukowej.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały określone w sposób prawidłowy, a także są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Ich sformułowanie jest zgodne z terminologią i językiem przyjętym w ramach dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek. Zapisy efektów nawiązują zarówno do przygotowania lub prowadzenia badań naukowych, co jest typowe dla profilu ogólnoakademickiego, jak i do praktycznego przygotowania do zawodów związanych z dyscypliną ekonomia i finanse dla profilu praktycznego. Problemem jest jednak nie w pełni właściwe przyporządkowanie do aktualnej PRK.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 18(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni. Aktualna Misja i Strategia Uczelni została opracowana na lata 2019-2024. Przedstawiona przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. zgodnie z deklaracją Uczelni ekonomia i finanse – dyscyplina wiodąca oraz nauki o zarządzaniu i jakości – dyscyplina uzupełniająca. Przyporządkowanie to nie jest jednak zgodne z informacją zawartą w przyjętych uchwałami Senatu programach studiów oraz informacją w systemie POLON. Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia, są one zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w zawodowego rynku pracy. Uczelnia zadeklarowała, że zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W koncepcji i celach kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Efekty uczenia się określone dla kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi przez Uczelnię oraz dyscyplinami, do których został przyporządkowany kierunek. Efekty te odpowiadają praktycznemu profilowi studiów, choć praktyczny charakter jest uwzględniony w minimalnym stopniu. Efekty uczenia się przyjęte dla studiów I i II stopnia umożliwiają zdobycie ogólnej wiedzy społeczno-ekonomicznej oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodów z zakresu ekonomii i finansów. Efekty w obszarze wiedzy oraz umiejętności są charakterystyczne dla dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek i odpowiadają aktualnemu stanowi praktyki w obszarach działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia. Efekty uczenia się zakładają, że absolwent studiów I stopnia nabędzie umiejętności językowe, jednak nie odwołują się one bezpośrednio do poziomu B2 ESOKJ na studiach I stopnia oraz B2+ – na studiach II stopnia. Określone w efektach uczenia się wymagania w odniesieniu do zakresu wiedzy, rodzaju umiejętności oraz kompetencji społecznych, zarówno na poziomie kierunku, jak również przedmiotów, są realistyczne i sformułowane w sposób pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia w procesie kształcenia. Jednak efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych są tylko częściowo zgodne z szóstym i siódmym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 1:

1. Uczelnia zadeklarowała w raporcie samooceny przyporządkowanie kierunku *ekonomia* do dwóch dyscyplin naukowych, tj. dyscypliny ekonomia i finanse w wymiarze 78% (I stopień) / 80% (II stopień) oraz dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w wymiarze 22% (I stopień) /20% (II stopień) efektów uczenia się, co jest zgodne z założonymi dla kierunku efektami uczenia się. W przyjętych uchwałami Senatu programach studiów I i II stopnia kierunek przyporządkowano jednak do innych dyscyplin w zależności od realizowanej specjalności,

⁸W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

w tym m.in. do dyscypliny nauki o polityce i administracji oraz informatyka techniczna i telekomunikacja. Deklarowane przez Uczelnię w raporcie samooceny przyporządkowanie nie jest również zgodne z informacją podaną w systemie POLON, w którym obok dyscypliny ekonomia i finanse (wiodącej) jako dyscyplinę uzupełniającą wskazano psychologię w wymiarze 22% (I stopień) oraz 20% (II stopień) efektów uczenia się.

2. Niewłaściwe przyporządkowanie na studiach I stopnia efektów uczenia się związanych z organizowaniem własnej pracy oraz współdziałania i pracy w zespole do efektów związanych z kompetencjami społecznymi, ponieważ zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia PRK (P6S_UO) efekty te powinny zostać przypisane do umiejętności. Dotyczy to efektu EKO1_K03.
3. Niewłaściwe przyporządkowanie na studiach I stopnia efektów uczenia się związanych z uzupełnianiem i doskonaleniem nabytej wiedzy ekonomicznej oraz umiejętności profesjonalnych, które zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia PRK (P6S_UW) powinny być przypisane do umiejętności a nie kompetencji społecznych. Dotyczy to efektów EKO1_K05, EKO1_K06, EKO1_K09.
4. Brak w kierunkowych efektach uczenia się na studiach II stopnia odwołania do umiejętności prowadzenia debaty zgodnie z ujętą w PRK charakterystyką P7S_UK.
5. Niewłaściwe przyporządkowanie na studiach II stopnia efektów uczenia się związanych z pracą w grupie, które zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia PRK (P7S_UO) powinny być przypisane do umiejętności a nie kompetencji społecznych. Dotyczy to efektu EKO2_K03.
6. Niewłaściwe przyporządkowanie na studiach II stopnia efektów uczenia się związanych z samodzielnym planowaniem i realizowaniem własnego uczenia się przez całe życie, które zgodnie z charakterystykami drugiego stopnia PRK (P7S_UU) powinny być przypisane do umiejętności a nie kompetencji społecznych. Dotyczy to efektów EKO2_K06 oraz EKO2_K08.
7. Brak w efektach uczenia się na pierwszym i drugim stopniu bezpośredniego nawiązania do poziomu B2 ESOKJ na studiach I. stopnia i B2+ – na studiach II. stopnia

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się poprawne przypisanie w programach studiów I i II stopnia kierunku *ekonomia* do dyscyplin naukowych, zgodnie z przyjętym zakresem efektów uczenia się, oraz właściwe odzwierciedlenie tego w systemie POLON.
2. Zaleca się właściwe przyporządkowanie efektów uczenia się związanych z organizowaniem własnej pracy oraz współdziałania i pracy w zespole do efektów związanych z kompetencjami a nie umiejętnościami, zgodnie z kodem P6S_UO PRK.
3. Zaleca się właściwe przyporządkowanie efektów uczenia się związanych z wykorzystaniem wiedzy, zgodnie z zapisami kodu P6S_UW PRK.
4. Zaleca się na studiach II stopnia uzupełnienie efektu uczenia się dotyczącego odwołania do prowadzenia debaty zgodnie z kodem P7S_UK w PRK.

5. Zaleca się na studiach II stopnia odpowiednie przyporządkowanie efektów uczenia się związanych z pracą w grupie, zgodnie z kodem P7S_UO PRK.
6. Zaleca się na studiach II stopnia właściwe przyporządkowanie efektów uczenia się związanych z samodzielnym planowaniem i realizowaniem własnego uczenia się przez całe życie zgodnie z kodem P7S_UU PRK.
7. Zaleca się wprowadzenia przez Uczelnię skutecznych działań projakościowych, które zapobiegną powstawaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.
8. Zaleca się jednoznaczne przypisanie efektów odnoszących się do umiejętności językowych do poziomu B2 na studiach I. stopnia i B2+ – na studiach II. stopnia. Efekty te należy jednocześnie poprawnie zaprojektować w odniesieniu do zajęć kształtujących założone kompetencje językowe.
9. Zaleca się podjęcie przez Uczelnię skutecznych działań projakościowych, które zapobiegną powstawaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na kierunku prowadzone są studia stacjonarne i niestacjonarne I. i II. stopnia. Studia I stopnia trwają sześć semestrów, a do ich ukończenia wymagane jest uzyskanie 180 pkt. ECTS. Czas trwania studiów II. stopnia wynosi cztery semestry, a do uzyskania dyplomu i ich ukończenia wymagane jest 120 punktów ECTS. Warunkiem uzyskania kwalifikacji I. i II. stopnia na określonym kierunku studiów i poziomie kształcenia jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla programu studiów. Na obu poziomach studiów program obejmuje zajęcia kształcenia ogólnego, zajęcia kierunkowe i specjalnościowe. Wśród oferowanych na studiach zajęć znajdują się zarówno zajęcia obowiązkowe, jak również wybieralne (fakultatywne).

Przedmiotem analizy przeprowadzonej przez zespół oceniający był program studiów I i II stopnia obowiązujący od roku akademickiego 2021/2022. Uczelnia nie przedstawiła programów studiów obowiązujących dla cykli kształcenia rozpoczynających się w roku akademickim 2019/2020 (obecny 3 rok) oraz 2020/2021 (obecny 2 rok), co uniemożliwia kompleksową ocenę realizowanego aktualnie procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku, jak również analizę zmian wprowadzanych w kolejnych cyklach kształcenia. Uczelnia nie przedstawiła również programu studiów oraz sylabusów w języku angielskim pomimo realizacji ścieżki kształcenia w tym języku oraz pomimo prośby o uzupełnienie tej dokumentacji podczas wizytacji. Dokumentacja i wszystkie informacje przekazane przez Uczelnię wskazywały na prowadzenie programu studiów w języku polskim. Na przykład we wszystkich sylabusach język polski jest wskazany jako język wykładowy. Podczas wizytacji jednak zdiagnozowano sytuację prowadzenia przedmiotów jedynie w języku angielskim, co nie zostało poparte żadnymi dokumentami w tym języku. Pomimo próśb ZO o uzupełnienie dokumentacji nie przekazano sylabusów w tym języku, planów zajęć. Nie przekazano też dokumentów wewnętrznych, tj. zarządzeń Rektora lub uchwał Senatu Uczelni, które konstytuowałyby stan prowadzenia programu studiów na kierunku ekonomia na studiach stacjonarnych całkowicie w języku angielskim.

Treści programowe ujęte w sylabusach zajęć dla tego programu są zgodne z przyjętymi dla niego efektami uczenia się. Uwzględniają praktykę zawodową i gospodarczą stosowaną w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany, jednak wątpliwości budzi aktualność przekazywanej

wiedzy. W kilku sylabusach zdiagnozowano bowiem niezbyt aktualną literaturę, np. na przedmiocie *narzędzia technologii informacyjnej* najnowsza zalecana publikacja pochodzi z 2012 roku, *Narzędzia pracy zdalnej/Obliczenia w chmurze* – 2011, *kreatywność* – 2006 itp. Rekomenduje się aktualizację literatury polecanej w sylabusach przedmiotów na kierunku ekonomia.

Wątpliwości budzi też liczba godzin przeznaczonych na niektóre przedmioty, szczególnie na studiach niestacjonarnych, np. na przedmiocie *narzędzia technologii informacyjnej* przewidziano 8 tematów w ramach treści merytorycznych kształcenia, ale w ramach zajęć na studiach stacjonarnych student ma odbyć 10 godzin zajęć kontaktowych, ale już na studiach niestacjonarnych – tylko 2.

Podobna sytuacja występuje na przedmiotach w bloku humanistyczno-społecznym (*filozofia, etyka, nauki o kulturze i religii*), bowiem przy 8-10 tematach przewidziano na studiach stacjonarnych 10, ale już na niestacjonarnych tylko 3 godziny zajęć (1 punkt ECTS na przedmiot). Budzi to wątpliwości dotyczące możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się na tych przedmiotach.

Na studiach I stopnia studiów stacjonarnych wszystkie przedmioty ujęte zostały w ramach 5 modułów: moduł przedmiotów ogólnouczeniowych – 270 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, 15 punktów ECTS, na który składają się język angielski specjalistyczny (102 godziny, 6 punktów ECTS), lektorat drugiego języka obcego (48 godzin, 3 punkty ECTS), zajęcia z zakresu kompetencji społecznych (20 godzin, 2 punkty ECTS), zajęcia z zakresu technologii informacyjnych (20 godzin, 2 punkty ECTS), zajęcia humanistyczne (20 godzin, 2 punkty ECTS). Ponadto, w ramach modułu przedmiotów podstawowych student realizuje 430 godzin (45 punktów ECTS), w ramach modułu przedmiotów kierunkowych – 415 godzin (44 punktów ECTS), moduł przedmiotów specjalnościowych – 200 godzin zajęć (27 punktów ECTS) oraz moduł praktyki zawodowej – 960 godzin (35 punktów ECTS). Daje to razem 2275 godzin, podczas których można uzyskać 180 punktów ECTS.

Na studiach I stopnia studiów niestacjonarnych wszystkie przedmioty ujęte zostały w ramach 5 modułów: moduł przedmiotów ogólnouczeniowych – 108 godzin (15 punktów ECTS), moduł przedmiotów podstawowych – 212 godzin (45 punktów ECTS), moduł przedmiotów kierunkowych – 210 godzin (44 punktów ECTS), moduł przedmiotów specjalnościowych – 80 godzin zajęć (27 punktów ECTS) oraz moduł praktyki zawodowej – 540 godzin (35 punktów ECTS). Daje to razem 1150 godzin, podczas których można uzyskać 180 punktów ECTS.

W tym zestawieniu modułowi praktyk przypisano dość wiele punktów ECTS (35), przy czym w module tym znajduje się przedmiot przygotowanie projektu z praktyki zawodowej (0 godzin kontaktowych i 6 punktów ECTS, choć w sylabusie znajduje się liczba 24 godzin z udziałem nauczyciela akademickiego, a także 156 godzin pracy własnej) oraz obrona praktyki zawodowej (0 godzin kontaktowych i 8 punktów ECTS, choć z sylabusie znajdują się 32 godziny pracy z nauczycielem oraz 208 godzin pracy własnej). W sumie moduł praktyki zajmuje studentowi 1380 godzin, pozwalając osiągnąć 49 punktów ECTS (28,16 godzin na punkt ECTS). Wątpliwości budzi jednak rozliczenie obrony praktyki zawodowej, bowiem w sylabusie do praktyki zaznaczono jako formę zaliczenia obronę komisyjną.

Ten sam sposób zaliczenia przyjęto w przedmiocie obrona praktyki zawodowej, co oznacza, że dwa przedmioty kończą się tą samą obroną komisyjną, na co w przedmiocie obrona praktyki zawodowej student ma przeznaczyć w sumie 240 godzin. Obronę praktyki wydzielono z przedmiotu praktyka zawodowa sztucznie, bowiem w przypadku *praktyki zawodowej* oraz osobnego przedmiotu pod nazwą obrona praktyki zawodowej przyjęto dokładnie tę samą formę zaliczenia.

Na studiach II stopnia studiów stacjonarnych wszystkie przedmioty ujęte zostały w ramach 6 modułów: moduł przedmiotów ogólnouczeniowych – 125 godzin, 9 punktów ECTS, moduł

przedmiotów podstawowych – 200 godzin (21 punktów ECTS), moduł przedmiotów kierunkowych – 160 godzin (20 punktów ECTS), moduł przedmiotów specjalnościowych – 160 godzin zajęć (22 punktów ECTS), moduł praktyki zawodowej – 740 godzin (16 punktów ECTS) oraz moduł przygotowania pracy dyplomowej – 60 godzin (16 punktów ECTS). Daje to razem 1525 godzin przy 120 punktach ECTS.

Na studiach II stopnia studiów niestacjonarnych wszystkie przedmioty ujęte zostały w ramach 6 modułów: moduł przedmiotów ogólnouczeniowych – 55 godzin, 9 punktów ECTS, moduł przedmiotów podstawowych – 110 godzin (21 punktów ECTS), moduł przedmiotów kierunkowych – 80 godzin (20 punktów ECTS), moduł przedmiotów specjalnościowych – 98 godzin zajęć (22 punktów ECTS), moduł praktyki zawodowej – 360 godzin (16 punktów ECTS) oraz moduł przygotowania pracy dyplomowej – 32 godzin (16 punktów ECTS). Daje to razem 775 godzin przy 120 punktach ECTS.

Dla większości zajęć ujętych w programie studiów przygotowany został ich kompleksowy opis w postaci sylabusu. W dokumentacji nie załączono sylabusów do części realizowanych zajęć, np. motywacja i cele, aplikacja internetowe (II stopień), wykłady monograficzne na studiach I i II stopnia.

W sylabusach zawarty jest szczegółowy zakres treści programowych przyjętych dla danego modułu. Są one odpowiednio rozwinięte pod względem zawartości treści obejmując po kilka do kilkunastu zakresów tematycznych. Treści programowe różnych modułów przenikają się i uzupełniają się, pozwalając na przedstawienie danych zagadnień w szerokim kontekście i wzajemnym powiązaniu.

Opisy treści programowych w odniesieniu do większości zajęć zostały jednak sporządzone łącznie dla poszczególnych form zajęć, w jakich zaplanowany jest dany moduł (W, ĆW, P, Ele), co nie pozwala wyodrębnić specyficznych treści realizowanych w formie praktycznej, bądź też w formie e-learningu. W sylabusie nie wskazano również wymiaru godzinowego realizacji poszczególnych form (wskazano jedynie łączną liczbę godzin zajęć), co utrudnia ocenę możliwości osiągnięcia przez studiów założonych efektów uczenia się, w tym w szczególności w odniesieniu do założonych umiejętności praktycznych.

Do kluczowych treści programowych na studiach I stopnia należy zaliczyć przede wszystkim te, które ujęte są w ramach modułów podstawowych, takich jak: *mikroekonomia*, *makroekonomia*, *zarządzanie i organizacja*, *podstawy prawodawstwa* czy *matematyka*. Do tego zestawu nie bardzo pasuje przedmiot *zintegrowane zarządzanie środowiskiem*, bowiem ma on charakter kierunkowy. Brakuje w całym programie studiów przedmiotu *finanse* (jest przedmiot prawo finansowe).

W przypadku studiów II stopnia nieadekwatne do nazwy zajęć treści programowe stwierdzono w odniesieniu do zajęć z *ekonomii menedżerskiej*, które w założeniu powinny rozwijać treści programowe z *mikroekonomii* (I stopień), natomiast założone w sylabusie treści programowe (oraz literatura) skupiają się jedynie na teorii i praktyce motywowania i wynagradzania pracowników.

Porównanie programów studiów na obu stopniach pozwoliło ustalić, że zdarzają się treści powtórzone z przedmiotów pierwszego stopnia. Można wskazać kilka par przedmiotów, prowadzonych często przez tych samych wykładowców, gdzie pod nieco zmienionymi nazwami występują bardzo zbliżone treści, np. wszystkie zajęcia z zakresu *technologii informacyjnej*, *etyka* (s1) i *etyka* (s2), *makroekonomia* (s1) i *makroekonomia II* (s2), *podstawy prawa gospodarczego* (s1) i *prawo gospodarcze* (s2), *analiza ekonomiczna* (s1) i *analiza ekonomiczna II* (s2), czy *zintegrowane zarządzanie środowiskiem* (s1) i *zintegrowane zarządzanie środowiskiem II* (s2) i inne. Jednakowe treści programowe zaplanowano również na zajęciach z języka angielskiego na studiach I oraz II stopnia (język angielski biznesu).

Różnice w kartach podobnych przedmiotów na obu stopniach są niewielkie nie widać też progresu, który powinien być założony w przypadku takich przedmiotów. Absolwent studiów I stopnia kierunku ekonomia kontynuujący studia na II stopniu kierunku ekonomia, będzie doświadczał tych samych treści ze względu na powtórzenia występujące w wymienionych przedmiotach. Ponadto jednakowe treści programowe na II stopniu zaplanowano dla zajęć z *prognozowania procesów ekonomicznych* oraz *ekonometria II*.

Przedstawione sylabusy zawierają informację o osobie prowadzącej zajęcia, co wydaje się ważną informacją w kontekście odpowiedzialności za dokonywanie zmian i modyfikacji.

Obliczenie liczby godzin przypadających na jeden punkt ECTS dla całego programu studiów, obejmujących godziny pracy studenta na zajęciach organizowanych przez Uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z przygotowaniem się do tych zajęć było utrudnione ze względu na niedostępność sylabusów do kilku przedmiotów. Pomimo prośby ZO, nie otrzymano bowiem ani kompletu sylabusów (brakuje np. kart przedmiotów do wykładów monograficznych), ani siatki przedmiotów z przeliczonymi godzinami w kontakcie bezpośrednim studenta i osoby prowadzącej zajęcia oraz pracy własnej studenta. Jednak z analizy cząstkowej, przeprowadzonej na podstawie przekazanych sylabusów, w każdym z nich, oprócz sylabusa do praktyki zawodowej, liczba godzin przypadająca na jeden punkt ECTS mieści się w przedziale 25-30 godzin.

Punkty ECTS są równomiernie rozłożone po 30 we wszystkich semestrach, co sprzyja systematyczności realizacji procesu nauczania.

Studia I stopnia obejmują 2275 godz. w podziale na zajęcia obowiązkowe 114 punktów ECTS (co stanowi 63%) i zajęcia wybieralne 66 ECTS, z czego w ramach praktyki można zdobyć 49 punktów (co stanowi 37%). W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia ogólne, kierunkowe i specjalnościowe stanowią 1150 godz., wycenionych na 180 ECTS, w podziale na zajęcia obowiązkowe 114 punktów ECTS (co stanowi 63%) i zajęcia wybieralne 66 ECTS, z czego w ramach praktyki można zdobyć 49 punktów (co stanowi 37%).

Łączna liczba punktów ECTS jaką student studiów I stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, zgodnie z deklaracją Uczelni, wynosi 109 punktów ECTS, co stanowi 61%. Uczelnia w raporcie samooceny nie wskazuje jednak adekwatnego dla tego wymiaru zakresu zajęć (tabela 4 raportu samooceny). W grupie tej nie wykazano żadnego przedmiotu ściśle osadzonego w kanonie przedmiotów ekonomicznych, wymieniono natomiast szereg zajęć osadzonych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, jak również wykłady monograficzne w wymiarze 12 ECTS bez podania zakresu tych zajęć (brak nazwy zajęć oraz sylabusów). W tej grupie 49 ECTS przypisano praktykom zawodowym, z czego 14 ECTS przypada na pracę własną studenta. Nie pozwala to pozytywnie ocenić wypełnienia na studiach I stopnia wymogu formalnego w tym zakresie, zakładającego, że minimum połowa punktów ECTS obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne specyficzne dla studiowanego kierunku.

W przypadku studiów stacjonarnych I stopnia łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 75,83 ECTS, co stanowi 42%, na niestacjonarnych – 38,33 co stanowi 21% ogółu punktów ECTS. Oznacza to, że w odniesieniu do studiów stacjonarnych I stopnia nie jest spełniony wymóg 50% punktów ECTS osiągniętych w kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia.

Studia II stopnia obejmują 1525 godz. w podziale na zajęcia obowiązkowe 78 punktów ECTS (co stanowi 65%) i zajęcia do wyboru 42 punkty ECTS, z czego w ramach praktyki można zdobyć 16 punktów (co stanowi 35%). W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia ogólne, kierunkowe

i specjalnościowe stanowią 775 godz., wycenionych na 180 ECTS, w podziale na zajęcia obowiązkowe 78 punktów ECTS (co stanowi 65%) i zajęcia do wyboru 42 punkty ECTS, z czego w ramach praktyki można zdobyć 16 punktów (co stanowi 35%).

Łączna liczba punktów ECTS jaką student studiów II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 76 punktów ECTS, co stanowi 63%. Uczelnia w raporcie samooceny nie wskazuje jednak adekwatnego dla tego wymiaru wykazu zajęć (tabela 7). W grupie tej w niewielkim zakresie uwzględniono przedmioty ściśle osadzone w kanonie przedmiotów ekonomicznych, które w założeniu powinny stanowić podstawę praktycznego kształcenia na kierunku ekonomia. W grupie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach II stopnia Uczelnia nie wskazała takich zajęć jak chociażby przewidziane w programie studiów: *ekonometria II, statystyka matematyczna, analiza ekonomiczna II, ekonomia międzynarodowa, makroekonomia II*. Wymieniono natomiast m.in. wykłady monograficzne w wymiarze 8 ECTS bez podania zakresu tych zajęć (brak nazwy zajęć oraz sylabusów), *praktyki zawodowe* – 16 ECTS, *opracowanie i zatwierdzenie pracy dyplomowej* – 12 ECTS osiąganych jedynie w ramach pracy własnej studenta (bez zaplanowanych godzin kontaktowych). Nie pozwala to pozytywnie ocenić wypełnienia na studiach II stopnia wymogu formalnego w tym zakresie, zakładającego, że minimum połowa punktów ECTS obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne specyficzne dla studiowanego kierunku. Oznacza to, że niewłaściwie zaplanowano przedmioty zgodnie z profilem praktycznym na kierunku ekonomia, które powinny pomóc w kształtowaniu umiejętności praktycznych w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej w dyscyplinie ekonomia i finanse oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów

W przypadku studiów stacjonarnych II stopnia łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wynosi 50,83 ECTS, co stanowi 42%, na niestacjonarnych – 25,38 co stanowi 22% ogółu punktów ECTS. Oznacza to, że w odniesieniu od studiów stacjonarnych II stopnia nie jest spełniony wymóg 50% punktów ECTS osiąganych w kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia.

W programie studiów nie wyodrębniono zajęć obejmujących zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych. Przeprowadzona analiza wykazała, że realizowane na kierunku treści programowane odnoszą się częściowo do wskazanej dziedziny nauk humanistycznych. Zgodnie z istniejącymi wymogami prawa w tym zakresie rekomenduje się natomiast zaprojektowanie tych zajęć w programie studiów I i II stopnia w wymiarze nie mniejszym 5 punktów ECTS.

Sekwencja zajęć, a także dobór form i proporcje liczby godzin realizowanych w poszczególnych formach nie w pełni zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Po analizie siatki przedmiotów na studiach I stopnia należy stwierdzić, że moduł specjalnościowy składa się z 3 przedmiotów obowiązkowych dla wszystkich studentów (*programy i fundusze UE* oraz 2 wykłady monograficzne – w dokumentacji nie dołączono do nich sylabusów) oraz jednego z sześciu przedmiotów, które w dużej mierze są zbieżne z nazwami specjalności (*rachunkowość, postępowanie podatkowe, międzynarodowy rynek pieniężny i kapitałowy, systemy operacyjne i sieci komputerowe, psychologia w biznesie, marketing usług turystycznych i hotelarskich*), każdy trwający po 50 godzin na studiach stacjonarnych i 20 – na niestacjonarnych, dające możliwość zdobycia 8 punktów ECTS. Oznacza to, że wybór specjalności (wykazywanej również na dyplomie ukończenia studiów) realnie został zredukowany do realizacji jednego przedmiotu.

W programie studiów na kierunku ekonomia na studiach I stopnia dość duży udział mają przedmioty z zakresu prawa, bowiem na 1315 (poza modułem praktyki zawodowej) aż 230 godzin (17,5%)

poświęcono na takie przedmioty, jak: *podstawy prawoznawstwa* (60h), *prawo administracyjne* (55h), *podstawy prawa gospodarczego* (55h), *prawo finansowe* (60h). Z drugiej strony, w programie studiów na I stopniu w bardzo ograniczonym zakresie występują treści związane z ekonomią heterodoksyjną, szczególnie ekonomią ewolucyjną, podkreślającą znaczenie innowacji i technologii w nowoczesnej gospodarce, czy nową ekonomią instytucjonalną, podkreślającą znaczenie kultury w podejmowaniu decyzji gospodarczych i tworzeniu relacji rynkowych.

W bardzo niewielkim stopniu są udostępniane studentom takie treści związane z ekonomią i finansami o charakterze zaawansowanym (na I stopniu), jak i pogłębionym, jak bankowość, ubezpieczenia, finanse publiczne i finanse przedsiębiorstw.

Rekomenduje się rozszerzenie programu studiów o treści związane z zagadnieniami ekonomii heterodoksyjnej, finansami, bankowością i ubezpieczeniami. Ponadto rekomenduje się zwiększenie możliwości wyboru treści specjalizacyjnych.

Ponadto brakuje na studiach I stopnia przedmiotu statystycznego, który wspierałby umiejętności studentów w zakresie modelowania, prognozowania i optymalizowania decyzji. Z kolei na studiach II stopnia zaplanowano realizację aż trzech takich przedmiotów, tj. *statystyki matematycznej*, *prognozowania procesów ekonomicznych oraz ekonometrii II* (na obu stopniach nie występuje jednak przedmiot *ekonometria I*). Rekomenduje się wprowadzenie przedmiotu statystycznego na studiach I stopnia. Można by przenieść przedmiot *statystyka matematyczna*, na studiach I stopnia ze stopnia II.

Bardzo podobna sytuacja występuje na studiach II stopnia. W module specjalnościowym na 80 godzin na studiach stacjonarnych, globalizacja a Unia Europejska (20 godzin, 4 punkty ECTS) jest przedmiotem wspólnym dla wszystkich specjalności, podobnie jak dwa wykłady monograficzne po 4 punkty ECTS i po 20 godzin na studiach stacjonarnych oraz zaledwie 10 na niestacjonarnych (nie załączono do nich sylabusów). W konsekwencji dokonany przez studenta wybór specjalności realnie wiąże się z realizacją jednego przedmiotu, którego nazwa i treści zbliżone do nazw specjalności, tj. *rachunkowość podatkowa*, *zarządzanie projektami*, *współczesne stosunki międzynarodowe*, *potencjał pracownika*, *systemy informacyjno-decyzyjne w biznesie*.

Analiza sylabusów do przedmiotów specjalnościowych (moduł specjalizacji) na studiach II. stopnia pokazała, że zakres przedmiotowy jest zbyt szeroki, by podane treści oraz założone efekty mogły być osiągnięte przez 10 godzin na studiach niestacjonarnych, czy nawet 20 na studiach stacjonarnych. Np. w sylabusie do przedmiotu *rachunkowość podatkowa* zapisano łącznie 23 zagadnienia mogące być odrębnymi przedmiotami w programie studiów w zakresie rachunkowości. Ponadto w tym samym sylabusie, oprócz wskazanej liczby godzin zaplanowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem, zaplanowano dodatkowo 84 (studia stacjonarne) lub 94 (studia niestacjonarne) godziny pracy własnej nie wskazując jednak oczekiwanego zakresu tej pracy. W bilansie pracy studenta wskazano również 16 godzin tzw. „innych z udziałem nauczyciela akademickiego” nie wyjaśniając zakresu tej aktywności, a zajęcia te nie są ujmowane w planie zajęć studenta. W podobnym schemacie organizacyjnym zaplanowane zostały zajęcia na pozostałych specjalnościach. Tak duże nakłady pracy własnej studenta wymagają szczegółowego określenia, jakie aktywności ma podjąć student, by osiągnąć zaplanowane efekty uczenia się i jak będą liczone punkty ECTS w ramach takiej pracy. Tym bardziej, że w przedmiocie planowane są wykłady, ćwiczenia, e-learning oraz projekt. Ponadto w sylabusach i siatce studiów mylone są pojęcia egzamin i zaliczenie na ocenę. Taka sytuacja wystąpiła np. w sylabusie do przedmiotu *rachunkowość podatkowa*, *zarządzanie projektami*, *współczesne stosunki międzynarodowe*, *potencjał pracownika*, *systemy informacyjno-decyzyjne w biznesie*. Warto nadmienić, że w przesłanej dokumentacji dołączono

w module specjalnościowym sylabus do jeszcze jednego przedmiotu, którego nie ma w siatce zajęć dla studiów II stopnia.

Program studiów I i II stopnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano ponad 30% punkty ECTS, koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia, z zastrzeżeniem wspomnianego wcześniej wyboru ścieżki specjalnościowej.

We wszystkich programach studiów zaplanowano zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, których udział w łącznej liczbie godzin zajęć określonych w programie studiów (bez praktyk) w zależności od stopnia oraz formy kształcenia waha się między 19 (studia stacjonarne I stopnia) a 29% (studia niestacjonarne I stopnia). Spełnione są więc wymogi określone w przepisach prawa (do 50%). Zgodnie z deklaracją Uczelni zajęcia te realizowane są w formie e-learningu przy wykorzystaniu opensourcowej platformy MS365. Uczelnia w siatce przedmiotów zaliczyła te zajęcia do godzin w bezpośrednim kontakcie z osobą prowadzącą. Podczas rozmów z przedstawicielami Uczelni interpretowali oni e-learning jako pracę w trybie on-line. Zarówno w programie studiów, jak i w sylabusach do zajęć, nie określono jednak zakresu oraz sposobu wykorzystania tej formy kształcenia.

W procesie nauczania zaplanowano wykorzystywanie różnorodnych i specyficznych metod kształcenia, które miały zapewnić osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, Należą do nich takie formy, jak: wykład, ćwiczenia audytoryjne, warsztatowe i laboratoryjne, projekty, lektoraty, seminaria i praktyki zawodowe oraz e-learning. Jednak podczas wizytacji okazało się, że na kartach hospitowanych przedmiotów na platformie MS365 materiały e-learningowe dostępne były w niewielkim zakresie (lub w ogóle) i najczęściej sprowadzały się do prezentacji z zajęć w PowerPoint.

W nauczaniu są planowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, należą do nich również środki i narzędzia informatyczne. Jednak ich stosowanie budzi uzasadnione wątpliwości. Zakres wykorzystania oprogramowania specjalistycznego jest niewielki, w kartach przedmiotów nie znaleziono informacji o szczegółach stosowanego oprogramowania. Np. w sylabusie do przedmiotu *rachunkowość podatkowa*, na którym zgodnie z informacją przekazaną podczas spotkania dotyczącego przeglądu infrastruktury miał być stosowany program Płatnik, nie wpisano takiego programu. Zaplanowana na tych zajęciach hospitacja nie odbyła się ze względu na brak prowadzącego (Uczelnia nie znała przyczyny nieobecności prowadzącego na zajęciach), a zalogowani na zajęcia studenci nie mieli jeszcze informacji o warunkach realizacji zajęć, co również uniemożliwiło ocenę stanu faktycznego. W trakcie hospitacji zajęć laboratoryjnych z *narzędzi technologii informacyjnej* stwierdzono, że studenci nie pracowali na żadnym oprogramowaniu, a osoba prowadząca nie była w stanie stwierdzić, czy studenci mają dostęp do oprogramowania prezentowanego na zajęciach. Zespół oceniający, ze względu na brak w trakcie wizytacji osoby odpowiedzialnej za laboratoria, nie miał również możliwości zapoznania się z dostępnym dla studentów oprogramowaniem wykorzystywanym w procesie kształcenia na kierunku. Uczelnia nie przekazała szczegółowej informacji w tym zakresie. Podczas wizytacji stwierdzono, że metody dydaktyczne nie są stosowane zgodnie z założeniami programu studiów. Oznacza to, że Uczelnia nie zapewnia przygotowania do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Kształcenie w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego odbywa się na studiach I stopnia tylko w ramach lektoratów z dwóch języków w łącznym wymiarze 150 (st. stacjonarne)/ 90 (st. niestacjonarne) godzin zajęć realizowanych przez 5 semestrów (9 ECTS), tj. obowiązkowego języka angielskiego i jednego z 5 do wyboru, które powinno prowadzić do osiągnięcia poziomu B2, co powinno wynikać z kierunkowego efektu uczenia się EKO1_U06 i EKO1_U07, choć jak wspomniano w opisie kryterium 1.2, brakuje bezpośredniego odniesienia do poziomu B2 ESOKJ w tych efektach. Takiego odniesienia do poziomu B2 nie ma też w sylabusie.

Dla studiów II stopnia lektorat z języka obcego jest prowadzony w łącznym wymiarze 61 (st. stacjonarne) / 37 (st. niestacjonarne) godzin zajęć realizowanych przez 4 semestry (5 ECTS). Podobnie jak na studiach I stopnia program studiów zakłada obowiązkowe zajęcia z języka angielskiego oraz lektorat z drugiego języka obcego do wyboru. W przypadku obu poziomów kształcenia założono realizację części zajęć z języka obcego w formie e-learningu, jednak w sylabusach nie sprecyzowano wymiaru tej formy zajęć oraz przypisanych im treści oraz szczegółowych zasad realizacji. W programie studiów brak jest również dodatkowych elementów kształcenia umiejętności komunikacji w języku obcym, na przykład takich jak: wybrany wykład w języku obcym, uzupełnienie literatury modułu o pozycje obcojęzyczne w grupie literatura uzupełniająca, a także wprowadzenie obowiązku, aby w pracy dyplomowej/magisterskiej pojawiła się w cytowaniach chociaż jedna pozycja obcojęzyczna. Rekomenduje się, aby do programu studiów wprowadzić wybrany wykład w języku obcym, uzupełnienie literatury modułu o pozycje obcojęzyczne w grupie literatura uzupełniająca, a także wprowadzenie obowiązku, aby w pracy dyplomowej/magisterskiej pojawiła się w cytowaniach pozycja obcojęzyczna. Należy również uszczegółowić sylabusy do zajęć z języka obcego wskazując wymiar zajęć realizowanych w formie e-learningu, przypisane im treści programowe oraz szczegółowe zasady realizacji tej formy kształcenia. W programie studiów niestacjonarnych na obu stopniach brakuje też przedmiotów prowadzonych w językach obcych. Rekomenduje się wprowadzenie przynajmniej jednego przedmiotu kierunkowego lub specjalnościowego w języku obcym.

Przeprowadzana przez zespół oceniający analiza stanu faktycznego wykazała, że w przypadku studiów stacjonarnych na obu stopniach zajęcia były prowadzone w języku angielskim. Uczelnia nie udostępniła jednak programu studiów oraz sylabusów w języku angielskim dla tego toku kształcenia.

Na Uczelni nie kształcą się w roku akademickim 2020/2021 żadne osoby z niepełnosprawnościami, jednak w przypadku pojawienia się osób z dysfunkcjami pracownicy Uczelni zapewniają dostosowanie formy i terminu przeprowadzania egzaminów oraz zaliczeń do rodzaju niepełnosprawności, a także odpowiednie przedłużanie czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu/zaliczenia.

Wszystkie zajęcia w roku akademickim 2021/2022 zaplanowane zostały w trybie zdalnym, synchronicznym i asynchronicznym, co zostało ustalone na podstawie Zarządzenia nr 6/2021 Rektora Akademii Polonijnej w Częstochowie z dnia 20 września 2021 r. Jednak potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się w okresie pandemii nie zostały wykorzystane właściwie. Przykładowo, studenci za samo ściągnięcie prezentacji z platformy e-learningowej dostają 33% oceny, co miało miejsce w przypadku przedmiotu mikroekonomia. Z 10 przedmiotów udostępnionych ZO do hospitacji, w kilku przypadkach nie zanotowano ani wpisanych wymagań zaliczeniowych, ani załączonych prezentacji lub innych materiałów dydaktycznych, np. *rachunkowość podatkowa, aplikacje internetowe, narzędzia technologii informacyjnej, zintegrowane zarządzanie środowiskiem, kompetencje menedżera, praktyka zawodowa*. Strony poszczególnych przedmiotów

wskazywały również na bardzo niski poziom wykorzystania platformy do realizacji zajęć w formie połączeń video, pomimo że kształcenie zdalne realizowane jest od początku semestru. W niektórych przypadkach pojawienie się linków do hospitowanych zajęć stanowiło pierwszą aktywność na karcie danego przedmiotów. Przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć wykazały, że część z nauczycieli miała duże problemy z obsługą uczelnianej platformy MS365, na której zgodnie z deklaracją Uczelni zajęcia w formie synchronicznej odbywają się już kilka miesięcy.

W kilku przypadkach wyznaczone do hospitacji zajęcia nie odbyły się, ponieważ prowadzący nie zalogowali się na zajęciach.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Zadania jakie trzeba zrealizować w ramach praktyk oraz efekty uczenia się zakładane do osiągnięcia w wyniku odbycia praktyk opisane są w sylabusach praktyk dla I i II stopnia studiów.

Głównym celem praktyk jest zapoznanie studenta z działalnością instytucji przyjmującej. Treści programowe praktyk zdefiniowane są w sylabusach (są takie same dla studiów I i II stopnia) oraz regulaminie praktyk dla kierunku Ekonomia i obejmują:

- poznanie podstaw prawnych, pozycji prawnej, charakteru działalności zakładu pracy w którym wykonywana jest praktyka;
- poznanie zasad organizacji pracy, struktury organizacyjnej i jego specyfiki;
- poznanie zakresu działania i kompetencji wewnętrznych jednostek organizacyjnych;
- poznanie obiegu dokumentów i podstawowych procedur podejmowania decyzji;
- wykonywanie podstawowych czynności i prac biurowych na określonych stanowiskach pracy, wykorzystanie technik komputerowych;
- poznanie podstawowych zasad sprawowania nadzoru i kontroli nad zakładem pracy;
- kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki;
- doskonalenie organizacji pracy własnej w warunkach konkretnego stanowiska pracy;
- doskonalenie umiejętności pracy zespołowej, efektywnego wykorzystania czasu pracy, odpowiedzialności za wykonanie powierzonych zadań.

Praktyki zawodowe na studiach I stopnia są realizowane w następujący sposób:

Studia stacjonarne:

- Część pierwsza praktyki zawodowej (V semestr) – 480 godzin dydaktycznych, co odpowiada 27 punktom ECTS, to jest ok. 18 h/pkt.
- Część druga praktyki zawodowej (VI semestr) – 480 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 60 h/pkt.

Studia niestacjonarne:

- Część pierwsza praktyki zawodowej (V semestr) – 400 godzin dydaktycznych, co odpowiada 27 punktom ECTS, to jest ok. 15 h/pkt.
- Część druga praktyki zawodowej (VI semestr) – 140 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 17,5 h/pkt.

Praktyki zawodowe na studiach II stopnia są realizowane w następujący sposób:

Studia stacjonarne:

- Część pierwsza praktyki zawodowej (III semestr) – 380 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 45 h/pkt.

- Część druga praktyki zawodowej (IV semestr) – 360 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 45 h/pkt.

Studia niestacjonarne:

- Część pierwsza praktyki zawodowej (III semestr) – 180 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 22,5 h/pkt.
- Część druga praktyki zawodowej (IV semestr) – 180 godzin dydaktycznych, co odpowiada 8 punktom ECTS, to jest 22,5 h/pkt.

Dodatkowe punkty ECTS związane z praktykami (dotyczy studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia) studenci otrzymują za przygotowanie projektu zaliczeniowego z praktyk (6 punktów) i obronę tego projektu przed Komisją (8 punktów). Te elementy są obowiązkowe i warunkują zaliczenie praktyk, stąd można przyjąć, że są elementem procesu praktyk zawodowych. Przygotowanie projektu i obrona traktowane są jednak jako osobne przedmioty i mają swoje sylabusy. W ocenie ZO dokonano wydzielenia przygotowania projektu z praktyki i obrony praktyki w sposób sztuczny, aby uzyskać efekt pozwalający odstąpić od przygotowania i obrony pracy dyplomowej po I stopniu studiów na korzyść przygotowania i obrony projektu z praktyk.

Zaprojektowany przez Uczelnię program praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia wymaga więc znacznej poprawy pod kątem właściwego oszacowania nakładu pracy studenta mierzonego wymiarem godzinowym oraz liczbą punktów ECTS. W obecnej postaci oczekiwany nakład pracy studenta wiążący się z uzyskaniem 1 punktu ECTS w ramach praktyk zawodowych na studiach I stopnia waha się między 15 a 60 godz., a na studiach II stopnia między 22,5 a 47,5 godziny. Dodatkowo określony przez Uczelnię wymiar praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych ma zbyt niski wymiar w stosunku do istniejących wymogów prawa w tym zakresie, tj.:

- na studiach niestacjonarnych I stopnia zaplanowano łącznie 405 godzin zegarowych, czyli 540 godzin dydaktycznych, przy wymaganych min. 720 godzin zegarowych, co odpowiada 960 godzin dydaktycznych;
- na studiach niestacjonarnych II stopnia zaplanowano łącznie 270 godzin zegarowych, czyli 360 godzin dydaktycznych, przy wymaganych przepisami min. 360 godzin zegarowych, co odpowiada 480 godzin dydaktycznych.

W zakresie miejsc odbywania praktyk Uczelnia wykazuje się dużą elastycznością. Praktyki mogą być realizowane w organizacjach dowolnego typu, np. podmiotach gospodarczych, jednostkach administracji lub organizacjach niekomercyjnych, pod warunkiem, że można w nich zrealizować zadania zgodne z kierunkiem ekonomia i specjalnością studenta.

Lista firm w których studenci kierunku ekonomia odbywali do tej pory praktyki obejmuje:

- Banki,
- Biura rachunkowe / księgowość,
- Firmy handlowe, produkcyjne, usługowe,
- Jednostki samorządowe,
- Organizacje społeczne, NGO,

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk pozwalają na osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się w przypadku studiów stacjonarnych. Jednak na studiach niestacjonarnych praktyki zawodowe mają zbyt niski wymiar w stosunku do wymogów prawa w tym zakresie.

Kluczowym dokumentem dokumentującym przebieg praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań jest Dziennik praktyk zawierający:

1. Regulamin praktyki zawodowej na kierunku ekonomia.
2. Wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się – praktyki zawodowej uzyskanych poza systemem edukacji (procedura ta zwalnia z odbywania praktyki; procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała Senatu Akademii Polonijnej w Częstochowie).
3. Skierowanie do odbycia studenckiej praktyki zawodowej określające miejsce praktyk, ale też szczegółowy program praktyk.
4. Oświadczenie studenta o zrzeczeniu się wszelkich roszczeń z tytułu odbycia praktyki wobec Uczelni i instytucji przyjmującej.
5. Porozumienie o praktykę zawodową pomiędzy Uczelnią, praktykodawcą i studentem.
6. Raport z praktyk zawodowych opisujący wyszczególnienie najważniejszych działań tygodniowo oraz wykaz powierzonych obowiązków, pełnionych funkcji.
7. Ocena praktyki w skali od 3 do 5 wystawiona przez instytucję przyjmującą oraz opinia pisemna o praktykancie.
8. Zaświadczenie z instytucji przyjmującej o odbyciu praktyki.
9. Sprawozdanie semestralne z praktyki zawodowej opisujące realizację zadań wymaganych programem praktyk oraz wnioski i rekomendacje dla instytucji przyjmującej.
10. Ocena sprawozdania semestralnego z praktyki zawodowej w skali od 3 do 5 dokonywana przez opiekuna praktyk na bazie 9 kryteriów.
11. Zasady przygotowania projektu z praktyki zawodowej (bardziej szczegółowy opis poniżej).
12. Ankieta dla studenta oceniająca przebieg praktyk zawodowych.
13. Protokół obrony komisyjnej projektu z praktyki zawodowej.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań jest trafnie dobrany. Student ubiegający się o zaliczenie powinien dostarczyć prawidłowo wypełniony dziennik praktyk wraz z załącznikami, dokumentujący odbycie odpowiedniej liczby godzin, zgodnie z kierunkiem studiów oraz programem praktyki, zawierający pozytywną ocenę opiekuna zakładowego praktyk.

Pierwszym etapem procesu zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie i zatwierdzenie przez opiekuna uczelnianego raportów i sprawozdań z realizacji praktyk (czy student zrealizował zaplanowany program i czy osiągnął założone efekty uczenia się). Ze względu na formę dzieloną praktyki zawodowej, studenci zobowiązani są do przedstawienia raportów i sprawozdań po każdym semestrze, w którym odbywa się praktyka.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest przygotowanie przez studenta tzw. projektu z praktyki zawodowej, który następnie jest broniący przed Komisją ds. Praktyk Zawodowych. W projekcie muszą być uwzględnione następujące elementy:

1. Temat projektu z praktyki zawodowej.
2. Spis treści.
3. Wstęp.
4. Część I: instytucja: interdyscyplinarny kontekst (historyczny, ekonomiczny, społeczny, prawny) – 5 stron.
5. Część II: temat projektu (organizacja, realizowane zadania, rozwiązania, ocena) – 5 stron.
6. Część III: teoria, a doświadczenia zaczerpnięte z odbytej praktyki - 5 stron.
7. Część IV: propozycje praktycznego zastosowania projektu dla studenta w przyszłej pracy oraz instytucji, w której odbywał praktykę – 5 stron.
8. Zakończenie.
9. Bibliografia.

10. Załączniki (udostępnione przez instytucję przyjmującą, wzory pism, dokumentacji).

11. Zdjęcia z praktyk.

Ten sposób zaliczania praktyk ma zastosowanie zarówno dla studentów stacjonarnych jak i niestacjonarnych na I i II stopniu studiów i umożliwi skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Student, który jest zatrudniony w instytucji przyjmującej lub prowadzi własną działalność gospodarczą, a jego zakres obowiązków służbowych i zawodowych jest zgodny z programem praktyki zawodowej, może realizować praktykę zawodową w ramach wykonywanych obowiązków służbowych (w takiej sytuacji nie jest podpisywane porozumienie o realizację praktyk, a jedynie skierowanie do odbycia praktyki studenckiej). Osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny, powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Nie znajduje żadnego umocowania prawnego działanie w postaci „zaliczania” praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej, zawodowej aktywności studenta, wykazywanej przed rozpoczęciem studiów lub w ich trakcie, realizowanej w całości poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych, organizowanych przez uczelnię. Działanie to stanowi naruszenie dyspozycji norm ustawy, które stanowią jednoznacznie, iż odmienne sposoby osiągania i weryfikacji efektów uczenia się, niż typowe, a zatem oparte na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu, mogą być stosowane przez uczelnię tylko na podstawie przepisów szczególnych. W przypadku praktyk zawodowych, takich szczególnych przepisów brak.

Weryfikacja wysiłku studenta w realizację praktyki zawodowej oraz forma dokumentacji przygotowana przez studenta w celu zaliczenia przedmiotu praktyki zawodowej, jest taka sama jak w przypadku studentów kierowanych na praktykę na podstawie porozumienia o praktykę zawodową (prawidłowo wypełniony dziennik praktyk dokumentujący odbycie odpowiedniej liczby godzin praktyki zawodowej zgodnej z kierunkiem studiów oraz programem praktyki oraz przygotować i obronić projekt).

Student, który posiada doświadczenie zawodowe zgodne ze specyfiką studiowanego kierunku, może wnioskować o potwierdzenie osiągniętych przez niego efektów uczenia się co wiąże się z przeprowadzeniem przez uczelnię formalnego procesu weryfikacji posiadanych przez daną osobę efektów uczenia się. Procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa Uchwała Senatu Akademii Polonijnej w Częstochowie.

Osobą odpowiedzialną za praktyki zawodowe jest Dziekan. Dziekan powołuje koordynatora praktyk zawodowych oraz opiekunów praktyk zawodowych dla każdego kierunku. Opiekę nad praktykami na kierunku ekonomia pełni jeden opiekun praktyk. Zakres jego obowiązków obejmuje:

1. przyjmowanie i wydawanie dokumentów związanych z organizacją i realizacją praktyki, w szczególności skierowań oraz porozumień o praktykę zawodową,
2. zapoznanie studentów z zasadami organizacji i zaliczania praktyki,
3. akceptacja miejsca odbywania praktyki,
4. przyjęcie od studenta-praktykanta wypełnionego kompletu dokumentacji potwierdzającej realizację praktyki zawodowej,
5. zaliczenie semestralnych raportów i sprawozdań z praktyki,
6. uczestniczenie w Komisji obrony praktyki zawodowej.

Opiekun praktyk na kierunku ekonomia jest pracownikiem administracyjnym Akademii Polonijnej z nieznacznym doświadczeniem praktycznym, głównie w Uczelni (referent w Biurze Projektów i Pozyskiwania Funduszy, referent w Kwesturze).

Tylko jeden opiekun praktyk z nieznacznym doświadczeniem praktycznym i bez doświadczenia naukowego przy tak wymagającym procesie zaliczenia praktyk, w którym opiekun pełni istotną rolę i liczbie studentów na praktykach (ok. 400 studentów obu poziomów studiów) nie gwarantuje, że założone procedury będą dotrzymywane lub będą dotrzymywane w wystarczającej jakości. Szczególne ryzyko widać w kontekście zmiany koncepcji dyplomowania na I stopniu studiów, gdzie projekt z praktyki zastępuje pracę dyplomową licencjacką.

Na niedotrzymywanie procedur wskazuje też brak kontaktu z opiekunem zgłaszany przez studentów w rozmowach. Dla studentów jest wyznaczany czas na indywidualne konsultacje w godzinach pracy opiekuna ujętych w planie zajęć, w czasie których studenci mogą skonsultować się z opiekunem praktyk. W praktyce system ten działa niesprawnie. Wyniki hospitacji tych zajęć i rozmowy ze studentami wskazały, że takie konsultacje w rzeczywistości się nie odbywają, mimo że są ujęte w planie zajęć to zajęcia (zdalne) nie są przeprowadzane. Co więcej opiekun praktyk nie zna statusu procesu realizacji praktyk – opiekun twierdzi, że w semestrze zimowym praktyki się nie odbywały, a studenci skarżą się, że odbyli praktyki, ale nie są w stanie uzyskać informacji o krokach koniecznych do podjęcia w celu zaliczenia.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja i rozkład godzin praktyk w ciągu dnia / tygodnia / miesiąca jest bardzo elastyczny i zależy od porozumienia między praktykantem i praktykodawcą. Uczelnia nie narzuca w tym zakresie konkretnych wymogów poza koniecznością zrealizowania łącznej liczby godzin praktyk, co powinno być udokumentowane w dzienniku praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, to jest:

- Regulamin Praktyki Zawodowej Wydziału Interdyscyplinarnego.
- Regulamin praktyki zawodowej wydziału interdyscyplinarnego na kierunku ekonomia.
- Dziennik praktyk.

Powyższe dokumenty definiują osoby, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku oraz ich zadania i zakres odpowiedzialności, kryteria, warunki kwalifikowania na praktykę, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu praktyk, reguły przeprowadzania hospitacji praktyk, zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania oraz zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się.

Miejsce odbywania praktyk proponowane jest przez studenta i zatwierdzone (na skierowaniu na praktyki) przez opiekuna praktyk. Zakres działalności instytucji przyjmującej, w której będą odbywane praktyki powinien być związany ze specjalnością. Uczelnia nie przedstawiła listy instytucji z którymi ma podpisane umowy ramowe na przyjęcie studentów na praktyki. Trzeba zatem przyjąć, że uczelnia nie zapewnia miejsc praktyk. W pozyskaniu miejsca praktyk studentów wspiera Akademickie Biuro Karier, które posiada wykaz instytucji wyrażających chęć przyjęcia praktykantów lub w których już odbywały się praktyki. Brak jest jednak zdefiniowanych kryteriów według których opiekun powinien akceptować zaproponowane miejsce praktyk. Na podstawie opinii opiekuna praktyk na kierunku uczelniany koordynator praktyk ostatecznie zatwierdza to miejsce (kieruje

studenta na praktykę) i podpisuje w imieniu uczelni porozumienie o realizację praktyk (jeśli wymagane).

Elementy oceny programu praktyk to:

- ankiety jakie wypełniają studenci po zakończeniu praktyk (część dziennika praktyk);
- oceny i komentarze praktykodawców przedstawiane w ocenie studenta – praktykanta;
- indywidualne kontakty pracowników uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Brak jednak całościowego systemu, który wykorzystywałby nawet te ograniczone informacje do systematycznej oceny programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami, realizacji praktyk, czy osiągniętych efektów uczenia się. Tym bardziej z udziałem studentów.

Kluczową nieprawidłowością w organizacji praktyk zawodowych na kierunku ekonomia zdiagnozowaną przez zespół oceniający jest brak zgodnej z programem studiów realizacji praktyk przez studentów ostatniego roku studiów I i II stopnia. Według informacji uzyskanych od opiekuna praktyk w czasie hospitacji tzw. zajęć praktyki zawodowej do dnia 19 stycznia 2022 r. Uczelnia formalnie nie skierowała na praktykę żadnego z 355 studentów I stopnia (340 – st. stacjonarne, 15 – st. niestacjonarne) oraz 35 studentów II stopnia (29 – st. stacjonarne, 6 – st. niestacjonarne). Opiekun nie był w stanie wskazać żadnego z aktualnych miejsc odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku ekonomia. Zgodnie z harmonogramem realizacji programu studiów oraz planem zajęć, praktyki te powinny rozpocząć się od października 2021 r. W przypadku studiów I stopnia stanowią ok. 98% zajęć przewidzianych do realizacji w 5 semestrze studiów oraz ponad 70% zajęć zaplanowanych w 3 semestrze na studiach II stopnia. Zajęcia te nie są więc realizowane przez cały semestr zimowy obecnego roku akademickiego, pomimo, że przewiduje to program studiów. Opiekun praktyk nie był w stanie wyjaśnić przyczyn zaistniałej sytuacji. Stoi to natomiast w sprzeczności z informacjami uzyskanymi bezpośrednio od studentek studiów niestacjonarnych 2 roku, które w trakcie innej hospitacji twierdziły, że odbywały praktyki, ale nie są w stanie ustalić jakie kroki powinny podjąć, aby zaliczyć odbyte praktyki. ZO wnioskuje z tego, że Uczelnia nie panuje nad tym elementem kształcenia i opiekun praktyk posiada niewystarczający poziom kompetencji w tym zakresie.

Organizacja procesu nauczania na ocenianym kierunku jest nieprawidłowa. Nie umożliwia efektywnego wykorzystania czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielne uczenie się oraz uwzględnienie niezbędnego czasu na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się. Podczas wizytacji stwierdzono liczne nieprawidłowości związane z planowaniem bardzo długich bloków zajęć, np. w dniu 14.01 zaplanowano praktyki od 8:00 do 21:30, ale prowadzący (opiekun praktyk) pojawił się dopiero na hospitowanych zajęciach o 20:00, o czym poinformowali ZO obecni podczas spotkania studenci, nie potrafił on podłączyć się do spotkania, był w stanie jedynie odpowiadać na czacie. Oznacza to, że zaplanowanie zajęcia nie odbywało się zgodnie z planem, co budzi poważne zastrzeżenia dotyczące możliwości realizowania zaplanowanych efektów uczenia się. Podczas prowadzonych hospitacji zdiagnozowano również brak realizacji zaplanowanych zajęć wynikającą z barku prowadzącego. Dotyczyło to zajęć: *kompetencje menadżera/laboratorium* (14.01.2022 r., 19:10 – 19:55, zajęcia on-line), *rachunkowość podatkowa/ćwiczenia* (15.01.2022 r., 11:20 – 12:05, zajęcia on-line), *aplikacje internetowe / laboratorium* (15.01.2022, 12:10). Uczelnia nie była w stanie wytłumaczyć przyczyn nieobecności prowadzących.

Z kolei część zajęć została zaplanowana dla tej samej grupy i osoby prowadzącej w tym samym terminie. Np. 18.01.2022 r. wykład z przedmiotu *polityka społeczna (social policy)* został zaplanowany dla studentów I roku I stopnia w godzinach 9:40-12:45, a o 12:15 ta sama osoba prowadząca

z tą samą grupą rozpoczęła zajęcia z przedmiotu *mikroekonomia (microeconomics)*, które skończyła o 12:45.

Część zajęć wynikających z przekazanego przez Uczelnię harmonogramu (planu zajęć) w rzeczywistości nie była realizowana przez studentów kierunku ekonomia, np. zajęcia z *kompetencji menedżera* zaplanowane w harmonogramie 3 roku studiów I stopnia były już zaliczone przez studentów ocenianego kierunku w latach wcześniejszych, a na hospitowane zajęcia z tego przedmiotu załogowali się jedynie studenci innych kierunków (prowadzący nie załogował się na zajęcia). Plany zajęć przekazane zespołowi oceniającemu różniły się od planów dostępnych na uczelnianej platformie dla studentów studiów niestacjonarnych, w przypadku 2 i 3 roku studiów plany te różniły się nawet zakresem realizowanych zajęć (zaplanowane były inne przedmioty). W ramach prowadzonych hospitacji stwierdzono, że studenci w ramach zajęć specjalizacyjnych realizowali zajęcia niezgodnie z wybraną specjalnością, np. studenci II stopnia specjalności zarządzanie projektami mieli zaplanowanie zajęcia ze spec. rachunkowość podatkowa (prowadzący rachunkowość podatkową nie załogował się na zajęcia). Liczne zmiany zajęć w stosunku do zapisanych w planie potwierdzone zostały również podczas spotkań ze studentami.

W trakcie wizytacji stwierdzono niezgodność realizacji części zajęć z przedstawionym przez Uczelnię harmonogramem, tj. zidentyfikowano zajęcia, które powinny odbywać się od października 2021 r., natomiast ich realizacja nie rozpoczęła się jeszcze do dnia wizytacji (połowa stycznia 2022 r.). Uczelnia nie była w stanie przekazać ZO PKA informacji nt. rzeczywistej liczby studentów realizujących kształcenie na drugim roku studiów niestacjonarnych I stopnia, na którym zgodnie z przekazanym harmonogramem zaplanowano i realizowano zajęcia, natomiast wykazana przez Uczelnię w raporcie samooceny liczba studentów tego roku wynosiła zero.

W odniesieniu do wielu zajęć wskazane w planie zajęć nazwiska osób prowadzących nie pokrywały się z rzeczywistą obsadą zajęć, co wynikało z informacji zdobytych w trakcie hospitacji lub rozmów ze studentami. Szczególnie duże rozbieżności stwierdzono w przypadku studiów stacjonarnych, gdzie dużą część z hospitowanych zajęć prowadziły inne osoby niż wykazane w planie (np. *mikroekonomia, polityka społeczna, rynek kapitałowy i finansowy, analiza ekonomiczna II*). Ponadto w odniesieniu do części zajęć stwierdzono inną obsadę zajęć niż wskazana w sylabusach (np. *narzędzia technologii informacyjnej/ polityka społeczna – studia stacjonarne I stopnia; rynek kapitałowy i finansowy/ ekonomia międzynarodowa/ analiza ekonomiczna/ polityka gospodarcza/ prognozowanie procesów ekonomicznych – studia stacjonarne II stopnia; globalizacja a Unia Europejska/ prognozowanie procesów ekonomicznych – studia niestacjonarne II stopnia*).

W przypadku kilku przedmiotów niemożliwe było natomiast ustalenie osób prowadzących, ponieważ osoba wykazana na planie wcześniej poinformowała zespół oceniający, że nie prowadzi tych zajęć, a podjęte próby hospitacji okazały się niemożliwe ze względu na odwołanie zajęć w terminie prowadzenia wizytacji (np. *polityka gospodarcza, ekonomia międzynarodowa*). Uczelnia nie potrafiła podać obsady wskazanych zajęć. Niemożliwa okazała się również realizacja zaplanowanych hospitacji na drugim roku studiów stacjonarnych I stopnia, ponieważ dzień przez planowanym terminem hospitacji Uczelnia poinformowała zespół oceniający, że studenci tego roku (65 osób) przebywają aktualnie na wymianie bilateralnej w Kamerunie. Uczelnia nie przedstawiła jednak żadnych dokumentów potwierdzających tę wymianę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Treści programowe są w ograniczonym zakresie zgodne z przyjętymi kierunkowymi efektami uczenia się. Ze względu na niezgodność efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji, treści te powinny być ponownie przydzielone do efektów poddanych procesowi aktualizacji. Ze względu na niezgodność efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji treści te powinny być ponownie przydzielone do efektów poddanych procesowi aktualizacji. Punkty ECTS są równomiernie rozłożone we wszystkich semestrach, jednak struktura punktów przypisanych do grup zajęć i poszczególnych zajęć nie jest w pełni właściwa z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. W procesie nauczania zaplanowane metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, realizowane są na różnych formach zajęć takich jak: wykład, ćwiczenia: audytoryjne, warsztatowe i laboratoryjne, lektoraty, seminaria i praktyki zawodowe oraz e-learning. Jednak są one wykorzystywane nieprawidłowo lub w ograniczonym zakresie.

W obszarze kryterium 2 zdiagnozowano następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie przedstawiła programów studiów obowiązujących dla cykli kształcenia rozpoczynających się w roku akademickim 2019/2020 (obecny 3 rok) oraz 2020/2021 (obecny 2 rok), co uniemożliwia kompleksową ocenę procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku.
2. Uczelnia nie przedstawiła programu studiów do zajęć w języku angielskim pomimo realizacji ścieżki kształcenia w tym języku.
3. W programie studiów nie przypisano odrębnych treści programowanych i metod dydaktycznych poszczególnym formom realizacji zajęć (W, ĆW, P, ELe).
4. W odniesieniu do części programu studiów I stopnia zaplanowana liczba godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem, szczególnie na studiach niestacjonarnych, nie gwarantuje możliwości osiągnięcia wszystkich założonych dla danych zajęć efektów uczenia się. Przykładowo 8-10 tematów ma być zrealizowanych w ciągu 2-4 godzin lekcyjnych, np. *filozofia, etyka, nauki o kulturze i religii*, czy też blok zajęć z zakresu *technologii informacyjnej*.
5. W przypadku części zajęć nieprawidłowo zaprojektowano treści programowe, tj.: zaplanowano te same treści w ramach różnych przedmiotów, zaprojektowane treści były nieadekwatne do nazwy przedmiotu, bądź też na studiach II stopnia powtórzono treści z podobnych przedmiotów ze stopnia pierwszego.
6. Treści programowe zaplanowane na studiach I stopnia nie w pełni pozwalają studentom osiągać założoną w efektach uczenia się wiedzę i umiejętności z zakresu ekonomii i finansów, w programie studiów brakuje bowiem zajęć z zakresu finansów oraz statystyki.
7. W przestawionym w sylabusach „bilansie pracy studenta” określono jedynie wymiar godzinowy oczekiwanej pracy własnej studenta nie wskazując zakresu i metod tej pracy. Powoduje to, że w przypadku niektórych zajęć nawet ponad 100 godz. pracy studenta nie zostało merytorycznie uzasadnione. Dodatkowo w bilansie godzin zaplanowano godziny tzw. „Inne z udziałem nauczyciela akademickiego” nie wskazując na czym polega ich realizacja.
8. Program studiów stacjonarnych I i II stopnia nie spełnia określonych przepisami prawa wymogów, ponieważ liczba punktów ECTS osiągniętych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi mniej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów.

9. W programie studiów I. i II. stopnia niewłaściwie zaplanowano zestaw zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, ponieważ nie uwzględniono odpowiedniego wymiaru i zakresu zajęć z kanonu nauk ekonomicznych. Nie jest więc zagwarantowana możliwość osiągnięcia przez studentów założonych kompetencji w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych specyficznych dla studiowanego kierunku.
10. W programie studiów I. i II. stopnia realizację oferowanych specjalności wymagających znacznego poszerzenia treści programowych, jak np. *informatyka w procesach gospodarczych, psychologia w biznesie, turystyka i hotelarstwo* (I stopień), czy też *informatyka w biznesie* (II stopień) zaprojektowano w oparciu o realizację tylko jednego przedmiotu związanego z danym obszarem specjalnościowym. Przykładowo zajęcia te na studiach niestacjonarnych II stopnia realizowane są w łącznym wymiarze jedynie 10 godzin zajęć. Wskazany sposób zaprojektowania kształcenia specjalnościowego nie gwarantuje osiągnięcia kompetencji założonych w oczekiwanej sylwetce absolwenta.
11. W procesie dydaktycznym na I. i II. stopniu nie zaprojektowano poprawnie wykorzystania specjalistycznego dla kierunku oprogramowania. W sylabusach nie ma informacji o rodzaju oraz sposobie wykorzystania programów komputerowych odpowiednich dla kształtowania założonych umiejętności praktycznych. Oznacza to, że Uczelnia nie zapewnia przygotowania do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
12. Potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się w okresie pandemii nie zostały wykorzystane właściwie. Studenci w bardzo ograniczonym zakresie mogą korzystać z udostępnionych materiałów, a samo ściągnięcie prezentacji często generuje informację, że przedmiot został już zaliczony. Zapisana na kartach przedmiotów historia aktywności wskazywała, że w wielu przypadkach zajęcia w formie synchronicznej nie się odbywały (brak historii spotkań).
13. Uczelnia nie przekazała poprawnego wykazu osób prowadzących zajęcia w semestrze zimowym 2021/2022, zgodnego ze stanem faktycznym. W przypadku wielu zajęć stwierdzono różnice między obsadą wynikającą z przekazanego przez Uczelnię harmonogramu realizacji zajęć a rzeczywistą obsadą zajęć wynikającą z informacji uzyskanych w trakcie hospitacji oraz w czasie rozmów ze studentami (szczegółowy opis w kryterium 2). Znaczące różnice pojawiły się na studiach stacjonarnych w odniesieniu do których większość ze wskazanej w planie zajęć kadry, w rzeczywistości nie realizowała przypisanych zajęć. Zespół oceniający nie otrzymał od Uczelni pełnej informacji na temat rzeczywistej obsady zajęć realizowanych w bieżącym semestrze.
14. Określony przez Uczelnię wymiar praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych ma zbyt niski wymiar w stosunku do istniejących wymogów prawa w tym zakresie, tj.:
 - na studiach niestacjonarnych I stopnia zaplanowano łącznie 405 godzin zegarowych, czyli 540 godzin dydaktycznych, przy wymaganych ustawą 6 miesiącach, czyli min. 720 godzin zegarowych, co odpowiada 960 godzinom dydaktycznym;

- na studiach niestacjonarnych II stopnia zaplanowano łącznie 270 godzin zegarowych, czyli 360 godzin dydaktycznych, przy wymaganych ustawą 3 miesiącach, czyli min. 360 godzin zegarowych, co odpowiada 480 godzinom dydaktycznych.
15. W zaprojektowanym przez Uczelnię programie praktyk zawodowych na studiach I i II stopnia w niewłaściwy sposób oszacowano nakład pracy studenta mierzony wymiarem godzinowym oraz liczbą punktów ECTS. Obecnie oczekiwany nakład pracy studenta wiążący się z uzyskaniem 1 punktu ECTS w ramach praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia waha się między 15 a 60 godz., a na studiach drugiego stopnia między 22,5 a 47,5 godz.
 16. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od opiekuna praktyk przez cały semestr zimowy obecnego roku akademickiego praktyki nie są realizowane, pomimo, że przewiduje to program studiów. Tym samym uznać należy, że nie odbywają się zajęcia obowiązkowe przewidziane programem studiów, które stanowią ok. 98% zajęć przewidzianych w tym semestrze na studiach I stopnia (3 rok) oraz ponad 70% zajęć zaplanowanych na studiach II stopnia (2 rok). Oznacza to, że około 400 studentów ostatniego roku studiów ocenianego kierunku, w tym 369 studentów studiów stacjonarnych, na dzień 19 stycznia 2022 r. nie rozpoczęło praktyk zawodowych, które zgodnie z programem studiów powinny odbywać się od października w wymiarze 480 (I stopień) oraz 380 godz. (II stopień) na semestr.
 17. Stwierdzone niewystarczające kompetencje opiekuna praktyk oraz jego wysokie obciążenie opieką nad studentami (ok. 400 studentów kierunku realizujących jednocześnie praktykę) nie gwarantują, że założone procedury, m.in. w zakresie zaliczania praktyk w połączeniu z dyplomowaniem w oparciu o projekt z praktyki na studiach I stopnia, będą dotrzymanywane lub będą dotrzymanywane w wystarczającej jakości.
 18. Kontakt z opiekunem praktyk, w opinii studentów, jest utrudniony – nie odbywają się spotkania przewidziane w planie zajęć, których celem, zgodnie z deklaracją Uczelni, jest wsparcie i pomoc studentom w zakresie praktyk. Pomimo opisu procedur zaliczania praktyk oraz rozbudowanego dziennika praktyk informacje w tym zakresie okazują się niewystarczające dla części studentów.
 19. Uczelnia nie przedstawiła listy instytucji z którymi ma podpisane umowy ramowe na przyjęcie studentów na praktyki. Studenci samodzielnie poszukują i wskazują miejsce praktyk. Uczelnia nie dopracowała się jednak jasnych, obiektywnych i zdefiniowanych kryteriów weryfikacji proponowanych przez studentów miejsc.
 20. Brak jest całościowego systemu, który wykorzystywałby ograniczone informacje zbierane od studentów i praktykodawców do systematycznej oceny programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami, realizacji praktyk, czy osiągniętych efektów uczenia się.
 21. Uczelnia nie zapewnia właściwej organizacji zajęć. W trakcie wizytacji stwierdzono:
 - a. brak prowadzących zajęcia w trakcie hospitacji wielu zajęć, przy czym Uczelnia nie była w stanie wytłumaczyć przyczyn nieobecności prowadzących;
 - b. brak realizacji części zajęć według przedstawionego przez Uczelnię harmonogramu, tj. zidentyfikowano zajęcia, które powinny odbywać się od października 2021 r., natomiast ich realizacja nie rozpoczęła się jeszcze do dnia wizytacji (połowa stycznia 2022 r.),
 - c. część zajęć wynikających z przekazanego przez Uczelnię harmonogramu (planu zajęć) w rzeczywistości nie była realizowana przez studentów kierunku ekonomia, np. zajęcia z *kompetencji menedżera* zaplanowane w harmonogramie 3 roku studiów I stopnia były już zaliczone przez studentów ocenianego kierunku w latach

- wcześniejszych, a na hospitowane zajęcia z tego przedmiotu załogowali się jedynie studenci innych kierunków (prowadzący nie załogował się na zajęcia);
- d. plany zajęć przekazane zespołowi oceniającemu różniły się od planów dostępnych na uczelnianej platformie dla studentów studiów niestacjonarnych, w przypadku 2 i 3 roku studiów plany te różniły się nawet zakresem realizowanych zajęć (zaplanowane były inne przedmioty);
 - e. w ramach prowadzonych hospitacji stwierdzono, że studenci w ramach zajęć specjalizacyjnych realizowali zajęcia niezgodnie z wybraną specjalnością, np. studenci II stopnia specjalności *zarządzanie projektami* mieli zaplanowanie zajęcia ze spec. *rachunkowość podatkowa* (prowadzący *rachunkowość podatkową* nie załogował się na zajęcia);
 - f. Uczelnia nie była w stanie przekazać ZO PKA informacji nt. rzeczywistej liczby studentów realizujących kształcenie na drugim roku studiów niestacjonarnych I stopnia, na którym zgodnie z przekazanym harmonogramem zaplanowano zajęcia, natomiast wykazana przez Uczelnię w raporcie samooceny liczba studentów tego roku wynosiła zero;
 - g. Uczelnia na dzień przed planowanym terminem hospitacji na studiach stacjonarnych I stopnia przekazała ZO PKA informację, że wszyscy studenci drugiego roku (65 osób zgodnie z informacją w raporcie samooceny) przebywają aktualnie na wymianie bilateralnej w Kamerunie, co uniemożliwia przeprowadzenie hospitacji. Uczelnia w trakcie wizytacji nie wspominała o takiej sytuacji, jak również nie przedstawiła stosownych dokumentów określających zakres i warunki realizowanej wymiany studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki przyjęć na studia określane są w corocznie przyjmowanych uchwałach Senatu (ostatnia uchwała rekrutacyjna nr 3 została przyjęta 31.01.2021 r.). Są one podejmowane na 9 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy rekrutacja, na koniec stycznia danego roku. Warunki przyjęć kandydatów na studia I stopnia zapewniają równe szanse na ich podjęcie, a jednocześnie umożliwiają selektywny dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia przyjętych w programie studiów efektów uczenia się. Postępowanie rekrutacyjne składa się z postępowania kwalifikacyjnego oraz wpisu na listę studentów lub decyzji o odmowie przyjęcia na studia. Celem postępowania kwalifikacyjnego

jest potwierdzenie posiadanych kwalifikacji i kompetencji w celu zakwalifikowania kandydata do przyjęcia na studia, na podstawie „Kwestionariusza określającego przygotowanie kandydata do studiowania” (dokument ten nie został załączony do dokumentacji). Podstawą przyjęcia na studia I stopnia jest zdobycie ustalonej liczby punktów rankingowych na podstawie odpowiedzi w kwestionariuszu oraz dołączonej dokumentacji (zgodnie z par. 8., ust. 3. Uchwały rekrutacyjnej z 31.01.2021 r.).

Podstawą przyjęcia na studia I stopnia są wyniki uzyskane z jednego w przedmiotów na świadectwie maturalnym, języka obcego, informatyki – nie więcej niż 30 punktów, z języka obcego – nie więcej niż 30 punktów, ze szkoleń, uprawnień, dodatkowych kwalifikacji, praktyk odbytych, zatrudnienia, olimpiad, działalności sportowej, społecznej i muzycznej oraz listu motywacyjnego – nie więcej niż 70 punktów, z zastrzeżeniem studiów prowadzonych w języku angielskim (par. 11, ust. 2. Uchwały rekrutacyjnej), gdzie te wymogi mogą zostać zmienione. Kandydaci na studia przyjmowani są na podstawie list rankingowych do wysokości limitu miejsc. Te kryteria są niejasne, bo są w takim samym zakresie stosowane dla kandydatów na studia I. i II. Stopnia. Kandydat nie jest w stanie policzyć liczby punktów, które dostanie przed dokonaniem oceny przez komisję rekrutacyjną.

Przyjęcie na studia może nastąpić także na podstawie przeniesienia z innej uczelni, w tym zagranicznej. Przeniesienia dokonywane są po zaliczeniu pierwszego roku studiów. Ponadto student określonego kierunku studiów na Akademii może być przyjęty w drodze rekrutacji otwartej na inny kierunek studiów.

Cudzoziemcy przystępują do kwalifikacji na studia I i II stopnia w drodze postępowania ustalonego dla kandydatów na zasadach ogólnie obowiązujących (par. 9, ust. 7 uchwały rekrutacyjnej). Do postępowania kwalifikacyjnego może być przy tym dopuszczony cudzoziemiec, który legitymuje się wymaganymi przez obowiązujące w tym zakresie przepisy dokumentami i posiada udokumentowaną znajomość języka polskiego. Decyzję o przyjęciu, o odmowie przyjęcia lub umorzeniu postępowania wobec cudzoziemca podejmuje Rektor.

Nie ustalono języka prowadzenia rekrutacji, jednak oficjalnie rekrutacja jest prowadzona w języku polskim, cała dostępna dokumentacja występuje w języku polskim, komunikaty rekrutacyjne są publikowane w języku polskim, w sylabusach na obu stopniach wpisano polski jako język wykładowy, jednak podczas hospitacji zdiagnozowano prowadzenie zajęć w języku angielskim. W dokumentacji nie załączono dokumentów, które regulowałyby zmianę języka. W regulaminie studiów dopuszczono taką możliwość (par. 20, ust. 1. regulaminu).

Obecnie obowiązujące warunki rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Podczas wizytacji Uczelnia podała informację, że każdy kandydat na studia musi zarejestrować się na platformie rekrutacyjnej. Jeżeli kandydaci mają jakiegokolwiek problemy z rekrutacją, to Uczelnia jest z nimi w stałym kontakcie telefonicznym i mailowym. Uczelnia wspiera kandydatów na całym etapie rekrutacji i służy pomocą informatyczną w kolejnych etapach studiowania.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są zapisane w Uchwale nr 1/2020 Senatu Akademii Polonijnej w Częstochowie z dnia 31 stycznia 2020 roku. Przyjęte w Uczelni warunki i procedury są zgodnie z przepisami i zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określone zostały w regulaminie studiów. Przewidują one, że student może być także przyjęty na studia na kierunku w trybie przeniesienia z innej uczelni krajowej lub zagranicznej. Punkty ECTS uzyskane przez studenta w dotychczasowym przebiegu studiów mogą zostać uznane w całości w miejsce ujętych w programie studiów dla kierunku, na który student się przenosi, pod warunkiem zbieżności efektów uczenia się dla programów studiów w obydwu uczelniach. W przypadku różnicy efektów uczenia się, możliwe jest uznanie części zrealizowanego programu studiów oraz punktów ECTS i wskazanie zajęć koniecznych do uzupełnienia wraz z terminami ich zaliczenia. W zależności od liczby stwierdzonych różnic programowych kandydat może uzyskać zgodę na kontynuację studiów od kolejnego semestru w stosunku do ostatniego zakończonego na uczelni opuszczanej lub od wcześniejszego. Warunkiem przeniesienia z innej uczelni jest zaliczenie przez studenta I roku w uczelni, którą student opuszcza oraz legitymowanie się aktywnym statusem studenta w momencie podejmowania decyzji.

Wskazane warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej stosowane w odniesieniu do kierunku zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

Proces dyplomowania został opisany w procedurze PW 10, która jest w ogólnym zarysie zgodna z regulaminem studiów, choć w samym regulaminie brakuje bezpośredniego odwołania do procedury. Przedmiotem procedury jest sposób realizacji procesu dyplomowania dla studentów na studiach I stopnia, studiach II stopnia i jednolitych studiach magisterskich. Dla studentów studiów I stopnia, przedmiotem dyplomowania jest projekt z praktyki zawodowej, dla studentów studiów II stopnia – praca dyplomowa. W procedurze przyjęto, że praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonaniem technicznym lub artystycznym, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Z tego opisu można wyciągnąć wniosek, że na kierunku ekonomia prace dyplomowe dzieli się na projekt praktyki zawodowej i pracę dyplomową. Rekomenduje się przyjęcie jednoznacznych określeń dla typów prac dyplomowych.

Podmioty odpowiedzialne za wykonanie zadań objętych procedurą dyplomowania to Dziekan, kierownik Instytutu Nauk Społecznych, promotor pracy dyplomowej, recenzent pracy dyplomowej, przewodniczący komisji do przeprowadzenia egzaminu dyplomowego oraz Biuro Obsługi Studenta. Koncepcja pracy dyplomowej wynika z założonych efektów uczenia się w zakresie: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Tematy prac dyplomowych oraz ich zmiany wymagają zatwierdzenia przez Dziekana. Biuro Obsługi Studenta prowadzi ewidencję tematów prac dyplomowych. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony wspólnie przez promotora i studenta, przy czym powinny być brane pod uwagę zainteresowania studenta. Praca dyplomowa przygotowywana jest we właściwym języku obcym. Ten zapis budzi wątpliwości, bowiem ogranicza pisanie prac w języku ojczystym, np. studentom studiów niestacjonarnych, którzy w zdecydowanej większości są Polakami.

Student w pracy dyplomowej powinien sformułować problem badawczy (wyraźnie określić cel pracy), opisać sposób rozwiązania problemu, przedstawić wnioski płynące z analiz teoretycznych i badań empirycznych. Student powinien wykazać się umiejętnością prowadzenia logicznego wywodu, umiejętnością komponowania struktury pracy, znajomością literatury przedmiotu oraz samodzielnością w wyszukiwaniu źródeł informacji oraz umiejętnością poprawnego i sprawnego

posługiwania się językiem. Wybrany temat pracy dyplomowej student powinien zrealizować w sposób oryginalny, ale w ramach istniejącej już metodologii lub wzorca opracowania naukowego. Praca dyplomowa stanowi opracowanie w formie pisemnej zgodne z ustalonym tematem.

Praca dyplomowa podlega ocenie w zakresie: zgodności treści z tematem pracy, układu pracy i jej struktury, formalnej strony pracy (poprawność języka, technika pisania pracy, spis rzeczy, odsyłacze), strony merytorycznej, charakterystyki doboru i wykorzystania źródeł literatury.

Uzyskanie przez studenta akceptacji pracy dyplomowej równoznaczne jest z uzyskaniem zaliczenia z seminarium dyplomowego dokonanego w systemie informatycznym. Sprawdzanie pisemnych prac dyplomowych odbywa się z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Praca dyplomowa oceniana jest niezależnie przez promotora i recenzenta. Promotor i recenzent sporządzają pisemne oceny pracy dyplomowej i składają je w instytucie najpóźniej na 14 dni po otrzymaniu wyniku antyplagiatowego. Recenzje pracy dyplomowej są jawne, poza przypadkami, gdy przedmiot pracy dyplomowej jest objęty tajemnicą prawnie chronioną.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. W skład komisji wchodzi: przewodniczący, promotor pracy dyplomowej i recenzent. Przewodniczącym komisji egzaminacyjnej jest dziekan lub nauczyciel akademicki wyznaczony przez niego, posiadający co najmniej stopień doktora. Termin egzaminu dyplomowego wyznacza Dziekan zgodnie z kalendarzem akademickim na dany rok z zachowaniem postanowień regulaminu studiów.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym z prezentacją PowerPoint pracy dyplomowej. Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się wiedzą z zakresu studiowanego kierunku/specjalności oraz problematyką specjalności związaną z pracą dyplomową.

Zgodnie z procedurą, zagadnienia na egzamin ustny dyplomowy dla kierunku ekonomia i każdej specjalności są przygotowywane przez nauczycieli akademickich kierunku i zatwierdzane przez Dziekana na wniosek kierownika instytutu. Na początku ostatniego semestru studiów wykaz pytań-zagadnień jest przekazywany do wiadomości studentów. W przypadku kierunku ekonomia nie zdiagnozowano istnienia takiej listy pytań, czy zagadnień podczas wizytacji, a przeprowadzana analiza protokołów z egzaminów dyplomowych, wykazała, że w większości pytania te są bardzo zbliżone do tematu pracy dyplomowej. Skutkuje to tym, że w przypadku osadzenia tematu pracy dyplomowej np. w naukach o zarządzaniu i jakości, żadne z pytań na egzaminie dyplomowym nie odnosi się do zagadnień z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse. Przykładowy zestaw tego typu pytań nieadekwatnych do kierunku studiów zadanych na egzaminie dyplomowym to: 1. Pojęcie marketingu mix. 2. Elementy marketingu. 3. Czy kupiła Pani produkt reklamowany, czym się Pani kierowała kupując reklamowany produkt? (załącznik nr 3 do raportu).

Student na egzaminie dyplomowym otrzymuje co najmniej trzy pytania. Po zakończeniu egzaminu dyplomowego komisja ustala ocenę z egzaminu dyplomowego na podstawie średniej arytmetycznej ocen uzyskanych za odpowiedzi na poszczególne pytania (średnia wyliczana jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku). Ogłoszenie wyniku oceny egzaminu dyplomowego oraz ostatecznego wyniku studiów następuje bezpośrednio po zakończonym egzaminie. Na wniosek studenta lub promotora, egzamin dyplomowy może być egzaminem otwartym. Decyzję o przeprowadzeniu egzaminu otwartego podejmuje Dziekan. Uczestnicy egzaminu otwartego niebędący członkami komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy, nie mogą zadawać dyplomantowi pytań, jak również uczestniczyć w części niejawniej oceniającej egzamin. Egzamin dyplomowy powinien być dostosowany do indywidualnych możliwości osób z niepełnosprawnością. Egzamin dyplomowy może być przeprowadzony w języku obcym, jak i polskim.

Warunkiem ukończenia studiów jest uzyskanie zaliczeń z zajęć ujętych w programie studiów. Wynik studiów jest obliczany na podstawie (par. 46, ust. 1.):

A - średniej z ocen z przebiegu studiów (25% oceny końcowej),

B - oceny z komisyjnej obrony praktyki zawodowej (25% oceny końcowej),

C - oceny pracy dyplomowej lub oceny sprawozdania z praktyki zawodowej (w przypadku studiów pierwszego stopnia) (25% oceny końcowej),

D - oceny egzaminu dyplomowego (25% oceny końcowej).

Do oceny końcowej na dyplomie jest stosowana skala 5-stopniowa: bardzo dobra (5,0), ponad dobra (4,5) dobra (4,0), dość dobra (3,5) i dostateczna (3,0). Wynik egzaminu dyplomowego, bezpośrednio po jego zakończeniu, ogłasza dyplomantowi przewodniczący komisji w obecności jej członków. Uczelnia określiła także procedury egzaminów dyplomowych w formie zdalnej, które realizowane były w okresie pandemii. Przedstawione zasady i procedury dyplomowania stosowane na kierunku zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Analiza stosowanego przez Uczelnię algorytmu służącego wyliczeniu oceny końcowej wskazuje na wyjątkowo duży udział w wyniku końcowym ocen związanych z realizacją praktyk zawodowych. W przypadku studiów I stopnia stanowią one 50% końcowej oceny oraz dodatkowo, ze względu na duży udział punktów ECTS przypisanych w toku studiów praktykom, w około 27% kształtują również średnią ocenę z przebiegu studiów (49/180 ECTS). Powoduje to, że rzeczywisty udział ocen wynikających z realizacji praktyki w końcowym wyniku ze studiów I stopnia to około 60%. Tłumaczy to w pewien sposób wysokie oceny końcowe na dyplomach osób w przypadku których średnie wyniki z przewidzianych w programie studiów pozostałych zajęć nie potwierdzają poziomu bardzo dobrego lub nawet dobrego.

Analiza udostępnionej dokumentacji procesu dyplomowania wykazała, że w niektórych przypadkach w protokole egzaminu dyplomowego nie przedstawiono informacji nt. zadanych pytań oraz uzyskanych ocen z odpowiedzi, a średnia ocena na dyplomie ustalona została z pominięciem tego elementu (załącznik nr 3 do raportu). Jest to niezgodne z przyjętą procedurą, jak również informacją nt. algorytmu liczenia oceny końcowej ze studiów zawartą w samym protokole, co z kolei jest niezgodne z regulaminem studiów (par. 45. I 46.).

Jednocześnie w procesie dyplomowania stwierdzono wiele błędów i niezgodności polegających na:

- niezgodności chronologicznej procesu dyplomowania, np. przeprowadzona ocena pracy w systemie JSA oraz wystawienie przez promotora i recenzenta ocen z pracy nastąpiło po terminie obrony wynikającym z protokołu i dyplomu (różnica około 2 miesięcy); bądź też data obrony na dyplomie była niezgodna z datą obrony wynikającą z protokołu egzaminacyjnego oraz innych dokumentów dyplomowych (różnica 1 roku),
- braku zgodności nazwy ukończonej specjalności na dyplomie i protokole egzaminacyjnym,
- w wielu przypadkach komisji dyplomowej przewodniczyła osoba będąca jednocześnie promotorem bronionej pracy, co nie sprzyja bezstronności procesu oceny,
- powieleniu tych samych form weryfikacji i oceny efektów uczenia się w przedmiocie *praktyka zawodowa* oraz *obrona praktyki zawodowej* (osobne zajęcia z odrębną liczbą punktów ECTS), co rzutuje na sposób dyplomowania na studiach pierwszego stopnia.

Szczegółowy opis zdiagnozowanych nieprawidłowości w odniesieniu do analizowanych prac dyplomowych przedstawiono w załączniku nr 3 do raportu.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zostały sformułowane w regulaminie studiów. Określają one prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem modułów oraz etapów studiów. Regulują one organizację procesu

weryfikacji osiągnięć studenta, a w szczególności określają uprawnienia odwoławcze i konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu.

Warunkiem wpisu studenta na kolejny semestr jest osiągnięcie przez niego efektów uczenia się przypisanych do przedmiotów ujętych w planie studiów danego semestru. W przypadku nieuzyskania ocen pozytywnych student może powtarzać semestr studiów z wyłączeniem zaliczonych zajęć.

Regulamin studiów określa zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się (par. 31.). Studentowi, który kwestionuje uzyskaną ocenę przysługuje prawo złożenia pisemnego umotywowanego wniosku do Dyrektora Instytutu o zaliczenie komisyjne. Zaliczenie to odbywa się przed komisją. Student może wnioskować o udział w takim egzaminie wskazanego przez siebie obserwatora. W egzaminie komisyjnym nie uczestniczy nauczyciel akademicki, który wystawił ocenę weryfikowaną w trybie komisyjnym.

Zgodnie z regulaminem studiów na wniosek studenta z niepełnosprawnością, formy zaliczenia modułów mogą zostać dostosowane do jego możliwości wynikających z niepełnosprawności. W zaliczeniach i egzaminach mogą uczestniczyć tłumacze języka migowego, a także asystenci osób z niepełnosprawnością ruchową i osób niewidomych.

Zasady i sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także formy dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się, są opracowywane i zapisane w sylabusie. Jednak, w sylabusach nie określono ani elementów, ani wag mających wpływ na ocenę końcową. Rekomenduje się prawidłowe określenia elementów i wag mających wpływ na ocenę końcową w sylabusach do przedmiotów.

Należy też podkreślić, że w sylabusach wskazano metody weryfikacji efektów uczenia się. W niektórych sylabusach występują jednak inne metody niż w siatce studiów. Np. w siatce do przedmiotu *rachunkowość podatkowa* (II stopień) przypisano zaliczenie, a w sylabusie występuje egzamin. Uporządkowanie metod opisanych w sylabusach powinno doprowadzić do zapewnienia skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przyjętych dla kierunku.

W dniu 20 września 2021 r. zarządzeniem nr 6/2021 Rektora cała Uczelnia przeszła na zajęcia prowadzone w trybie zdalnym, jednak nie odniesiono się w nim do systemu weryfikacji efektów uczenia się na kierunku ekonomia.

Wskazane powyżej regulacje wprowadzone w Uczelni dotyczące wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość gwarantują prawidłową identyfikację studenta przystępującego do zaliczenia bądź egzaminu. Nakładają one na nauczycieli akademickich obowiązek przeprowadzania weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych w programie studiów w formie zdalnej w taki sposób, aby zapewnić równość wymagań dla wszystkich przystępujących do nich studentów i jednocześnie minimalizować zagrożenie niesamodzielnosci studentów lub korzystania przez nich z niedozwolonych pomocy.

W dokumentach przyjęto, iż weryfikowanie efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności powinno być prowadzone na podstawie testów pisemnych lub komputerowych, oceny projektów i raportów przygotowywanych w ramach pracy indywidualnej lub zespołowej, kolokwium na ćwiczeniach, oceny praktycznych umiejętności nabywanych podczas zajęć terenowych. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych powinny być weryfikowane na podstawie oceny aktywności w trakcie dyskusji oraz oceny postaw studenta w trakcie zajęć. Metody weryfikacji efektów uczenia się powinny być stosowane w odniesieniu do zajęć przygotowujących studentów do uzyskania praktycznych umiejętności. Efekty uczenia się uzyskane w trakcie praktyk powinny być weryfikowane są na podstawie przedłożonej przez studenta dokumentacji obejmującej wypełniony dziennik praktyk, sporządzony raport z praktyk i prezentację instytucji lub jednostki gospodarczej.

Zespołowi oceniającemu nie udostępniono jednak wskazanych przez ZO prac etapowych, co uniemożliwiło sprawdzenie poprawności stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Ponadto niemożliwe było zdiagnozowanie bezstronności, rzetelności i przejrzystości formułowania ocen oraz równe traktowanie studentów stosowana w systemie weryfikacji efektów uczenia się.

W okresie obowiązywania regulacji dotyczących przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się z zastosowaniem środków komunikacji elektronicznej stosowana jest platforma MS 365. Stosowanie tych narzędzi umożliwiłoby skuteczne zastosowanie metod weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się przyjętych dla poszczególnych modułów, gdyby na wszystkich przedmiotach opisane były warunki zaliczenia, dostępne były materiały do pobrania i aktywne byłyby linki do spotkań. Podczas wizytacji w przypadku trzech przedmiotów, znajdujących się w planie zajęć w dniu wizytacji, tj. praktyki, Internetu i usług sieci oraz zintegrowanego zarządzania środowiskiem dostępny był tylko jeden link do zajęć, które miały być hospitowane.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie opanowania języka obcego przeprowadzana jest w oparciu o prace pisemne i prezentacje sprawdzające znajomość słownictwa, gramatyki, umiejętność rozumienia materiałów źródłowych oraz umiejętności komunikowania się. Na studiach I stopnia weryfikacja obejmuje sprawdzenie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego poprzez przeprowadzenie egzaminu na poziomie B2 i podobnie na studiach II stopnia – B2+, jednak te poziomy ESOKJ nie zostały wymienione ani w sylabusach do języków, ani w efektach uczenia się.

Metody i narzędzia stosowane na kierunku do weryfikacji efektów uczenia się, w tym kompetencji językowych i zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych nie zostały przypisane bezpośrednio do efektów uczenia się, co oznacza, że nie stworzono systemu ich weryfikacji. Ponadto brak prac etapowych uniemożliwił sprawdzenie poprawności ich stosowania.

Obowiązujące od września 2021 r. regulacje uczelniane przewidują, że egzaminy dyplomowe mogą być prowadzone w formie tradycyjnej albo zdalnej. Zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych poza siedzibą Uczelni z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiają ich prawidłowy przebieg.

Uczelnia nie przedstawiła obowiązujących na kierunku procedur archiwizacji dokumentacji efektów uczenia się oraz nie przedstawiła żadnej dokumentacji, wymaganej przez ZO, osiągniętych efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć, tj. prac etapowych, egzaminów i projektów, protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych.

Stwierdzono brak dowodów w postaci oceny prac etapowych na osiągnięcie efektów uczenia się odnoszących się do poszczególnych przedmiotów, które powinno być dokumentowane w formie prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, projektów, prezentacji przygotowanych przez studentów.

Analiza tematów wszystkich prac dyplomowych obronionych na kierunku w latach 2020-2021 wskazała, że były one zgodne z dyscypliną, do której został przyporządkowany kierunek i dotyczyły różnych problemów z zakresu ekonomii i finansów, a jedynie niewielka część związanych ze specjalnością ZZL nawiązywały też do dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości.

Uczelnia podjęła decyzję o rezygnację z przygotowywania pisemnych prac licencjackich na rzecz obrony projektu z praktyki zawodowej od roku akademickiego 2021/2022, co oznacza, iż dokumenty związane obroną w podanym trybie nie były jeszcze dostępne.

Przeprowadzona szczegółowa analiza losowo wybranych prac dyplomowych wskazała, że obejmują one zagadnienia teoretyczne i praktyczne odpowiadające poziomowi studiów, na których są wykonywane. W niektórych pracach części teoretyczne prac oparte na przeglądzie literatury były

bardzo szerokie, a struktura rozdziałów nierównomierna w aspekcie ich objętości. Wystąpiły także przypadki wykorzystania w dość wąskim zakresie literatury podstawowej dotyczącej podjętej w pracy tematyki. Ocena wybranych prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia pozwala stwierdzić, że większość z nich jest zgodna z zasadami dyplomowania określonymi przez Uczelnię dla kierunku o profilu praktycznym. Uczelnia od roku akademickiego 2021/2022 na studiach pierwszego stopnia zmieniła proces dyplomowania, rezygnując z pisania pracy licencjackiej na rzecz obrony praktyki zawodowej (projekt z praktyki) oraz egzaminu dyplomowego.

Rekomenduje się wskazanie promotorom na konieczność kształtowania zrównoważonej struktury wewnętrznej prac, a w szczególności zamieszczania w nich odpowiednio rozwiniętego krytycznego przeglądu aktualnej literatury z zakresu tematyki prac. W niektórych przypadkach stwierdzono niepełną zgodność celów i zawartości pracy z jej tematem. Rekomenduje się zwrócenie uwagi promotorom prac na niezbędność zapewnienia pełnej zgodności w tym zakresie. Metodyka prac dyplomowych była w większości z nich dostosowana do poziomu kształcenia i profilu studiów. W dość wąskim zakresie wykorzystywane były jednak metody ilościowe i najczęściej ograniczały się do prostych statystyk opisowych opartych na wskaźnikach struktury bądź zmiany zjawiska w czasie. Zwraca także uwagę dość powszechny brak pogłębionej interpretacji prezentowanych wyników badań empirycznych. Ogranicza się ona z reguły do opisu danych i wskaźników zawartych w zestawieniach tabelarycznych. Rekomenduje się także stosowanie w pracach dyplomowych szerszego zakresu metod ilościowych oraz obszerniejszej interpretacji uzyskanych wyników, jak i przeprowadzanie szerszego wnioskowania, w szczególności w prowadzonych badaniach ankietowych.

Ocena prac dyplomowych pozwoliła ustalić nieprawidłowości dotyczące dyplomowania studentów zagranicznych, które powinny być poddane procedurze wspólnego dyplomowania. Uczelnia nie wspominała o tym w raporcie samooceny i nie dostarczyła żadnych dokumentów pozwalających określić przyjęte zasady. Zespół oceniający zapoznał się z dwiema pracami dyplomowymi przygotowanymi we współpracy z uczelnią w Kamerunie. Niedoskonałości związane z procesem dyplomowania dotyczące tych przypadków zostały wskazane także w kryterium 4. (promotor z tytułem zawodowym magistra, pominięty w wykazie kadry). Na kartach okresowych osiągnięć studentów wystawionych przez Uczelnię, kierunek figuruje pod nazwą Master of Business Administration, a Wydział to Business School. Również na stronie tytułowej pracy magisterskiej wymieniony jest kierunek MBA. Nie podano, na jakiej podstawie osiągnięcia studenta uzyskane na kierunku Master of Business Administration, którego Uczelnia nie prowadzi, zostają uznane na kierunku ekonomia. W sytuacji tak szczątkowej wiedzy należy stwierdzić, że formalne podstawy dyplomowania studentów we współpracy z innymi uczelniami nie zostały określone. Należy uznać, że prowadzenie wspólnych studiów na kierunku MBA prowadzi do naruszenia art. 60 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.); natomiast wydanie dyplomu wyłącznie przez Akademię Polonijną w Częstochowie stanowi naruszenie także ust. 4 tejże ustawy.

Analiza recenzji prac dyplomowych wskazała, że w części formularza przeznaczonego na ocenę merytoryczną przeważa opis zawartości pracy, a formułowane oceny są bardzo ogólnikowe i nie zawierają pełnego uzasadnienia opinii promotora bądź recenzenta. W znacznej części przypadków brak było odniesienia się do błędów formalnych, jak styl językowy, sporządzanie przypisów, formatowanie tekstu oraz ich uwzględnienia w ocenie końcowej pracy. Oceny części prac dyplomowych były przy tym przynajmniej w pewnym stopniu zawyżone. Rekomenduje się zobowiązanie promotorów i recenzentów do skrupulatnej oceny wszystkich elementów składowych

pracy dyplomowej i wyrażania tego w bardziej adekwatnej ich ocenie. Na Uczelni nie zdiagnozowano systemu analizy pozycji absolwentów kierunku studiów na rynku pracy oraz ich dalszej ścieżki edukacyjnej.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie samooceny na kierunku ekonomia w ciągu ostatnich lat wystąpił bardzo wysoki wskaźnik odsiewu studentów, widoczny szczególnie na studiach stacjonarnych. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie samooceny na kierunku ekonomia spośród 744 studentów studiów stacjonarnych I i II stopnia, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w latach 2018-2020 ukończyło je jedynie 15 osób. Daje to wskaźnik odsiewu na poziomie ok. 98%. Władze Wydziału nie potrafiły jednak wyjaśnić szczegółowo tej sytuacji, wskazując jako przyczynę okoliczności związane z pandemią Covid-19. Zespołowi oceniającemu, pomimo prośby o dokumentację, nie udostępniono również informacji o przebiegu zaliczania toku studiów (protokołów) dla wskazanych cykli kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia przyjęte w odniesieniu do kierunku spełniają wymagania formalne określone w przepisach prawa. Jednak ze względu na brak określenia precyzyjnego sposobu dokonywania punktacji na podstawie „Kwestionariusza określającego przygotowanie kandydata do studiowania” nie można stwierdzić, czy warunki rekrutacji zapewniają równe traktowanie kandydatów i stwarzają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów oraz czy są przejrzyste i bezstronne. Kandydat nie jest w stanie policzyć liczby punktów, które dostanie przed dokonaniem oceny przez komisję rekrutacyjną. W warunkach rekrutacji na studia stacjonarne Uczelnia nie podaje informacji o prowadzeniu programu studiów w języku angielskim oraz nie formułuje dodatkowych wymagań związanych z oczekiwanym od kandydata poziomem kompetencji językowych. Podany zakres informacji wskazuje Uczelnia rekrutuje na studia prowadzone w języku polskim, co jest to niezgodne ze stwierdzonym stanem faktycznym.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są wprowadzone w Uczelni zgodne z przepisami prawa, ale, ze względu na brak zainteresowania potencjalnych kandydatów, nie miały zastosowania w odniesieniu do ocenianego kierunku. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni zapewniają możliwość ich identyfikacji oraz oceny adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Procedura dyplomowania uwzględnia prawie wszystkie niezbędne elementy i zapewnia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Problemem jest brak listy pytań lub zagadnień, które studenci obu stopni powinni opracować na egzamin dyplomowy, co jest szczególnie istotne na studiach drugiego stopnia. Ponadto w regulaminie zdiagnozowano zapis, w którym „Praca dyplomowa przygotowywana jest we właściwym języku obcym”.

System weryfikacji efektów uczenia się stosowany na kierunku zapewnia bezstronność i równe traktowanie studentów, ale nie zapewnia rzetelności i przejrzystości formułowania ocen. Jest on w niezbędnym zakresie adaptowany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Przyjęte w nim rozwiązania motywują studentów do systematycznej pracy.

W sylabusach do przedmiotów zdiagnozowano jednak nieprawidłowości związane z brakiem określenia elementów i wag mających wpływ na ocenę końcową oraz z nieprawidłowym przypisaniem metod weryfikacji efektów uczenia się w siatce przedmiotów i w sylabusach do tych przedmiotów. Przyjęto odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz przekazywania studentom informacji zwrotnych o uzyskanych ocenach.

Metody i narzędzia stosowane do weryfikacji efektów uczenia się, w tym kompetencji językowych i zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, nie zostały przypisane bezpośrednio do efektów uczenia się, co oznacza, że nie stworzono właściwego systemu ich weryfikacji. Brak możliwości przeprowadzania przez ZO PKA oceny do prac etapowych nie pozwolił jednocześnie na stwierdzenie poprawności stosowania metod i narzędzi weryfikacji efektów uczenia się. W dokumentacji ocenianego kierunku Uczelnia nie udostępniła prac etapowych studentów potwierdzających osiągnięcie przez nich efektów uczenia się oraz poprawność stosowanych metod ich weryfikacji. Brak dokumentacji efektów uczenia się uniemożliwił dokonanie oceny bezstronności, rzetelności i przejrzystości formułowanych ocen oraz równego traktowania studentów w systemie weryfikacji efektów uczenia się.

Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie opanowania języka obcego, według zapisów sylabusa, przeprowadzana jest w oparciu o prace pisemne i prezentacje sprawdzające znajomość słownictwa, gramatyki, umiejętność rozumienia materiałów źródłowych oraz umiejętności komunikowania się. Jednak wprowadzenie do sylabusów z języka obcego odniesień od odpowiedniego poziomu ESOKJ powinno skutkować właściwym doбором metod weryfikacji efektów uczenia się.

Uczelnia nie przedstawiła obowiązujących na kierunku procedur archiwizacji dokumentacji efektów uczenia się oraz nie przedstawiła żadnej dokumentacji osiągniętych efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć, tj. prac etapowych, egzaminów, projektów, kart egzaminacyjnych i zaliczeniowych.

Przeprowadzona szczegółowa analiza losowo wybranych prac dyplomowych wskazała, że obejmują one zagadnienia teoretyczne i praktyczne odpowiadające poziomowi studiów, na których są wykonywane. W niektórych pracach części teoretyczne prac oparte na przeglądzie literatury były bardzo szerokie, a struktura rozdziałów nierównomierna w aspekcie ich objętości. Wystąpiły także przypadki wykorzystania w dość wąskim zakresie literatury podstawowej dotyczącej podjętej w pracy tematyki. Ponadto w zbyt ograniczonym zakresie stosowane są metody i narzędzia ilościowe do weryfikacji celów i hipotez badawczych stawianych w pracach dyplomowych.

Uczelnia nie przedstawiła systemu analizy pozycji absolwentów kierunku na rynku pracy oraz ich dalszej ścieżki edukacyjnej.

Zdiagnozowano następujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 3:

1. Brak udostępnienia przez Uczelnię pełnej dokumentacji wykorzystywanej w procesie rekrutacji kandydatów na studia uniemożliwia stwierdzenie czy warunki rekrutacji są przejrzyste i bezstronne.
2. Niedostosowanie zasad rekrutacji do studiów prowadzonych w języku angielskim (studia stacjonarne).
3. Brak listy pytań lub zagadnień na egzamin dyplomowy zgodnie z zapisami procedury dyplomowania PW10.
4. Zapisy dotyczące pisania prac dyplomowych zakładają prace jedynie w języku obcym (procedura PW10, punkt 3.6), co ogranicza możliwość pisania prac dyplomowych w języku ojczystym, np. w przypadku Polaków oraz jest niezgodne z realizowanym na kierunku

procesem dyplomowania (większość obronionych w ciągu ostatnich dwóch lat prac dyplomowych napisana była w języku polskim).

5. W procesie dyplomowania stwierdzono wiele nieprawidłowości polegających na:
 - a. niezgodności chronologicznej procesu dyplomowania, np. przeprowadzona ocena pracy w systemie JSA oraz wystawienie przez promotora i recenzenta ocen z pracy nastąpiło po terminie obrony wynikającym z protokołu i dyplomu (różnica około 2 miesięcy);
 - b. niezgodności daty obrony wynikającej z protokołu egzaminacyjnego oraz innych dokumentów dyplomowych z datą na dyplomie (różnica 1 roku);
 - c. niezgodności nazwy ukończonej specjalności na dyplomie i protokole egzaminacyjnym;
 - d. w kilku wypadkach, zgodnie z informacją zawartą w protokole, nie przeprowadzono egzaminu dyplomowego (na protokole brak pytań i ocen), a ocenę końcową ze studiów ustalono jako średnią arytmetyczną z pozostałych kryteriów, pomijając w ten sposób wynik egzaminu dyplomowego;
 - e. w wielu przypadkach przewodniczącym komisji dyplomowej była osoba będąca jednocześnie promotorem pracy, co nie sprzyja bezstronności procesu oceny.
6. Uczelnia nie posiada formalnych procedur zapewniających osiągnięcie i weryfikację efektów uczenia się studentów w przypadku wspólnego dyplomowania, które prowadzone jest na ocenianym kierunku. W szczególności brak jest informacji o tym, w jaki sposób zaliczane są poszczególne etapy studiów. Nie zostały określone formalne podstawy dyplomowania studentów we współpracy z innymi uczelniami, co prowadzi do naruszenia art. 60 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.).
7. Niepoprawnie zaplanowano nową formułę procesu dyplomowania na studiach pierwszego stopnia, ponieważ wskazano te same warunki zaliczania efektów uczenia się w ramach *praktyki zawodowej oraz obrony praktyki zawodowej*, tj. projekt z praktyki (osobne zajęcia z odrębną liczbą punktów ECTS).
8. Zaplanowane metody weryfikacji efektów uczenia się w sylabusach do zajęć w wielu przypadkach nie są zgodne z metodami przewidzianymi w programie studiów (harmonogramie).
9. Brak nawiązania w doborze metod weryfikacji efektów uczenia się do poziomu B2 na studiach I stopnia oraz B2+ na studiach II stopnia w sylabusach do języków.
10. Brak procedur w zakresie dokumentowania prac etapowych.
11. Brak dowodów na poprawność stosowanych metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych etapach kształcenia ze względu na brak dostępnej dokumentacji w tym zakresie (Uczelnia nie przekazała zespołowi oceniającemu żadnych prac etapowych).
12. Niewystarczające stosowanie w pracach dyplomowych metod ilościowych oraz właściwej dla prac dyplomowych interpretacji uzyskanych wyników, jak i przeprowadzenia szerszego wnioskowania, w szczególności w prowadzonych badaniach ankietowych.
13. Brak systemu diagnozowania pozycji absolwentów kierunku studiów na rynku pracy i ich dalszej ścieżki edukacyjnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Przedstawiona przez Uczelnię kadra akademicka prowadząca zajęcia na kierunku ekonomia składa się z 44 osób. 12 z nich to pracownicy samodzielni, 16 posiada stopień naukowy doktora, a 16 tytuł zawodowy magistra. Jedynie 11 pracowników posiadających stopień lub tytuł naukowy uzyskało go w dyscyplinie ekonomia i finanse. Spośród pozostałych dyscyplin najliczniej reprezentowane są nauki prawne (5), natomiast nauki o zarządzaniu i jakości reprezentowane są przez 2 osoby. W dużej części kadrę stanowią obcokrajowcy prowadzący zajęcia głównie na studiach stacjonarnych w języku angielskim. Większość, około dwóch trzecich, deklaruje zatrudnienie w Uczelni jako pierwszym miejscu pracy. Liczebność kadry jest wystarczająca w stosunku do liczby studentów, podobnie jak formalna struktura kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe stopnie i tytuły naukowe). Niestety, znacząca część kadry nie wykazuje aktywności naukowej popartej publikacjami ani odpowiedniego doświadczenia zawodowego. Z tego powodu, na podstawie przedstawionych informacji należy uznać, że znaczna część zajęć jest nieprawidłowo obsadzona. Szczegółowy wykaz przedstawiono w załączniku nr 4. Dotyczy on 22 osób z 44 których charakterystyki przedstawiono. Dodatkowo w załączniku wskazano osoby, których charakterystyki nie zostały dostarczone. Liczne są przypadki prowadzenia wykładów przez osoby z tytułem zawodowym magistra. Prace licencjackie i magisterskie promowane są m. in. przez osoby z tytułem zawodowym magistra, które nie zostały wykazane w charakterystyce kadry.

Przedstawiona charakterystyka kadry nie zawiera na ogół informacji na temat kompetencji dydaktycznych pracowników. Biorąc pod uwagę fakt, że Uczelnia nie zapewnia szkoleń metodycznych oraz na podstawie przeprowadzonych hospitacji należy ocenić, że kompetencje dydaktyczne, także związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są niskie. Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, w tym obciążenie związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie jest nadmierne i umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie jest na bieżąco kontrolowana. Władze Uczelni nie potrafią wskazać, które zajęcia się odbywają, a które nie. Część hospitowanych zajęć nie odbyła się z nieznanego powodu. Z wypowiedzi studentów wynika, że w wielu przypadkach zajęcia nie były do tej pory realizowane. Warto zaznaczyć, że hospitacje odbyły się pod koniec semestru. Brak kontroli nad realizacją zajęć ujawnia się już na etapie sporządzania rozkładów zajęć. Przedstawione rozkłady zajęć okazały się nieaktualne co do terminów i obsady. O tym, że zaplanowane zajęcia na 3 semestrze studiów stacjonarnych I stopnia nie odbywają się, Uczelnia poinformowała zespół oceniający dopiero w momencie planowania hospitacji, tłumacząc ten fakt przebywaniem całego rocznika na wymianie międzynarodowej. Analiza stanu faktycznego wykazała, że osoby wpisane do rozkładów zajęć na studiach stacjonarnych de facto ich nie prowadzą, nie prowadziły i nie potrafią wytłumaczyć, dlaczego ich nazwiska tam figurują. Fakt ten jest zaskakujący zwłaszcza w przypadku osoby

zatwierdzającej rozkład zajęć, dla której rozkład ten przewiduje prowadzenie 7 zajęć tygodniowo na I roku studiów stacjonarnych I stopnia. Osoba ta także nie potrafiła wytłumaczyć, dlaczego w rozkładzie zajęć, który zatwierdziła własnoręcznym podpisem, znalazło się jej nazwisko. Prowadzi to do stwierdzenia, że nie tylko bieżąca kontrola, ale również procedura doboru nauczycieli prowadzących zajęcia nie spełnia standardów jakości kształcenia.

Trudność z ustaleniem faktycznego rozkładu i obsady zajęć na studiach stacjonarnych, brak prac etapowych, trudności z przeprowadzeniem hospitacji zajęć a także niska frekwencja na spotkaniu z kadrą uniemożliwiły ustalenie, czy wszyscy pracownicy ujęci w wykazie kadry faktycznie prowadzą zajęcia.

Działania Uczelni w zakresie okresowej oceny nauczycieli akademickich prowadzone są w ograniczonym stopniu, a formalne podstawy tej oceny sporządzone są w sposób wadliwy. Zarządzenie Rektora nr 18 z 2 września 2019 roku wprowadza kryteria oceny, jednak nie precyzuje okresu, którego ocena ta dotyczy. Informacja taka nie figuruje również w załączniku, gdzie określone są szczegółowe kryteria. Par. 81 Statutu Uczelni stwierdza jedynie, że ocena taka sporządzana jest nie rzadziej niż raz na 4 lata lub na wniosek Rektora. Sam załącznik sporządzony jest w sposób wysoce niejasny. Nie precyzuje on czy wymagana liczba zgromadzonych punktów dotyczy łącznie wszystkich kryteriów, czy też każdego z nich osobno. Biorąc pod uwagę niesprecyzowany okres oceny, nie jest możliwe określenie, na ile kryteria te są trudne do osiągnięcia. System zachęca do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych, jednak nie bierze pod uwagę publikacji naukowych, także w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych.

W roku akademickim poprzedzającym wizytację przeprowadzono jedynie siedem hospitacji łącznie na obu stopniach i trybach zajęć (w roku 2019/2020 – 4). Wszystkie przedstawione wyniki hospitacji wskazywały na wysoką jakość prowadzonych zajęć i doskonałe kompetencje wykładowców. Nie wskazano rekomendacji doskonalących. Jednocześnie Uczelnia przedstawiła dokument pt. Raport zbiorczy z prowadzonych hospitacji na kierunku ekonomia wraz z wnioskami za rok akademicki 2020/2021. Nie można wskazać logicznego związku tego dokumentu z wynikami hospitacji. Nie zawiera on jakiegokolwiek analizy ani informacji o wynikach przeprowadzonych hospitacji. Sformułowane są natomiast obszerne, ale dość ogólnikowe propozycje działań doskonalących, których źródło nie zostało wskazane.

Formalne zasady finansowego wsparcia działalności naukowej pracowników określa zarządzenie Rektora nr 31 z 1 października 2019 roku. Uczelnia nie przedstawiła jednak przykładów jego zastosowania w przypadku kierunku ekonomia. Wykazane przez Uczelnię projekty zewnętrzne nie mają charakteru badawczego. Czasopismo wydawane przez Uczelnię umożliwia wymianę myśli, jednak jego formuła nie daje pracownikom możliwości udokumentowania prowadzonych badań. Artykuły, często współautorskie, mają zazwyczaj 5 stron, wliczając w to streszczenie i bibliografię. Zdarza się więc, że liczba autorów przewyższa liczbę stron artykułu. De facto działalność Uczelni nie przyczynia się do wzmożenia aktywności naukowej pracowników i dokumentowania tej aktywności.

Uczelnia nie potrafiła także wskazać efektów prowadzonej polityki wspierania rozwoju naukowego pracowników w postaci awansów naukowych. Dołączony wykaz nieprawidłowej obsady zajęć jest dodatkowym, silnym argumentem potwierdzającym fakt, że polityka kadrowa na kierunku ekonomia jest nieskuteczna.

Nie istnieją podstawy do stwierdzenia, że zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia

na odległość. Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Uczelni, obejmujący lata 2018-2021 zawiera tylko jedną pozycję związaną z doskonaleniem umiejętności dydaktycznych na kierunku ekonomia. Było to jednodniowe szkolenie przeznaczone dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w Akademii Polonijnej w Częstochowie przygotowujące do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W szkoleniu tym uczestniczyła około połowa pracowników.

Podsumowując należy stwierdzić, że Uczelnia nie realizuje polityki kadrowej, umożliwiającej kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia i sprzyjającej trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich.

Wsparcie techniczne zapewnione jest w ograniczonym zakresie. Analizę stanu faktycznego w tym zakresie utrudnił fakt, że zgodnie z oświadczeniem Uczelni, osoby udzielające tego wsparcia były w okresie wizytacji chore. Zespół nie uzyskał w tym zakresie informacji podczas spotkania z kadrami. Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego nie jest monitorowane.

Zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia itp. określa Zarządzenie Rektora nr 1 z 10 stycznia 2020 roku w sprawie przeciwdziałania praktykom dyskryminacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

1. Liczebność kadry prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia jest wystarczająca, jednak ponad połowa osób nie posiada odpowiednich kompetencji do zapewnienia wymaganego poziomu kształcenia w ramach prowadzonych zajęć. Szczegóły zawiera załącznik 4.
2. Realizacja zajęć, które obecnie odbywają się na odległość, nie jest na bieżąco kontrolowana.
3. Działania Uczelni w zakresie okresowej oceny nauczycieli akademickich prowadzone są w ograniczonym stopniu, a formalne podstawy tej oceny sporządzone są w sposób wadliwy.
4. Uczelnia nie realizuje polityki kadrowej, umożliwiającej kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia i sprzyjającej trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich.
5. Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform i narzędzi do nauczania zdalnego nie jest monitorowane.
6. Nie istnieją podstawy do stwierdzenia, że zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uczelnia dysponuje trzema budynkami, tworzącymi kampus posadowiony na dużej działce, w których znajdują się pomieszczenia dydaktyczne. Są to budynki nowoczesne, o dużej powierzchni w których mieści się ok. 70 pomieszczeń dydaktycznych różnej wielkości, a także pomieszczenia dydaktyczno-badawcze. Sale i pracownie dydaktyczne są odpowiednio wyposażone w sprzęt multimedialny zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Biblioteka znajduje się na miejscu. Uczelnia posiada także stołówkę, miejsca zakwaterowania dla studentów i dom asystencki. Na terenie kampusu działa bezprzewodowy Internet. Podstawowa infrastruktura informatyczna oraz wyposażenie techniczne pomieszczeń w tym liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych i komputerowych są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup.

Niestety, Uczelnia nie dostarczyła informacji pozwalających ocenić zasoby specjalistycznego oprogramowania stosowanego w procesie kształcenia na kierunku ekonomia. Przyczyną podaną przez Uczelnię była absencja chorobowa pracowników odpowiedzialnych za tę sferę działalności Uczelni. Z tego powodu niemożliwe okazało się także przeprowadzenie zdalnej wizytacji w salach komputerowych. W związku z tym należy stwierdzić, że studenci i wykładowcy nie mają odpowiedniego dostępu do nowoczesnych narzędzi informatycznych stosowanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiających prawidłową realizację zajęć. Nieznana jest też liczba licencji na specjalistyczne oprogramowanie. W trakcie hospitacji zajęć z wykorzystaniem pakietu Microsoft Office okazało się, że osoba prowadząca korzysta z wersji oprogramowania w języku ukraińskim.

Lokalizacja biblioteki na terenie kampusu, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne oraz liczba miejsc w czytelnicy (50 w tym 20 stanowisk komputerowych) zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Biblioteka czynna jest od poniedziałku do soboty. Godziny otwarcia dostosowane są do potrzeb studentów (zajęcia nie są prowadzone w niedziele). Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Kampus jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi w sposób zapewniający pełny udział w kształceniu oraz pełny dostęp do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaleczonego sanitarnego. Uczelnia, w tym także biblioteka, nie zapewnia natomiast udogodnień dla osób słabowidzących i słabosłyszących. Akademia Polonijna realizuje projekt nr POWR.03.05.00-00-AD14/19 pt. „Akademia Polonijna Dostępna”, który ma na celu likwidację tych mankamentów.

W trakcie kształcenia na odległość Uczelnia korzysta z platformy firmy Asseco, która umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

W zasobach biblioteki znajduje się ok. 50 tys. woluminów książkowych oraz ok 15 tys. woluminów czasopism. W bibliotece działa komputerowy system obsługi biblioteki LIBRA 2000. Zapewniony jest dostęp do źródeł elektronicznych, przede wszystkim w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz Ibuk. Zasoby z zakresu ekonomii i finansów w języku polskim generalnie są zgodne, co do aktualności,

zakresu tematycznego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Analiza losowo wybranych sylabusów wykazała jednak bardzo istotne braki w dostępności literatury wymienionej jako obowiązkowa. Wylosowano po jednym przedmiocie z każdego modułu na obu stopniach stwierdzając następującą dostępność w bibliotece:

Moduł przedmiotów ogólnouczeniowych:

I stopień, przedmiot: Komunikacja interpersonalna, 4/5 sem.

Brak 5 pozycji

II stopień, przedmiot: Język angielski biznesu 1-4 sem.

Brak 1 pozycji

Moduł przedmiotów podstawowych:

I stopień, przedmiot: Zarządzanie i organizacja 2 sem.

Brak 1 pozycji

II stopień, przedmiot: Statystyka matematyczna 1 sem.

Brak 2 pozycji

Moduł przedmiotów kierunkowych:

I stopień, przedmiot: Analiza ekonomiczna 4 sem.

Brak 3 pozycji

II stopień, przedmiot: Polityka gospodarcza 1 sem

Brak 2 pozycji

Moduł przedmiotów specjalnościowych:

I stopień, przedmiot: Systemy operacyjne i sieci komputerowe, 6 sem.

Brak 6 pozycji

II stopień przedmiot: Analiza i controlling, 2 sem.

Brak 1 pozycji

Moduł specjalizacji (tylko na II stopniu):

Przedmiot: Zarządzanie projektami 3 sem

Brak 5 pozycji

Jak widać, braki stwierdzono w przypadku wszystkich wylosowanych przedmiotów. Przedstawione wyniki skłaniają do stwierdzenia, że większa część literatury obowiązkowej nie jest dostępna w bibliotece, a posiadane zasoby w praktyce rozmiągają się z potrzebami. Brak sylabusów uniemożliwił przeprowadzenie podobnej analizy dla studiów prowadzonych w języku angielskim. Generalnie, zasoby literatury z zakresu ekonomii i finansów są tu stosunkowo skromne. Brak np. pozycji z zakresu ekonometrii. Dostępna literatura anglojęzyczna jest w większości przestarzała.

W ramach platformy internetowej wykładowcy mają możliwość udostępniania materiałów dydaktycznych. Analiza stanu faktycznego wykazała, że znaczna część wykładowców nie korzysta z tej możliwości.

Monitorowanie i przegląd infrastruktury dokonywany jest przez administratorów, którzy wykorzystują w swojej pracy wyniki ankiet prowadzonych wśród studentów. Uczelnia nie przedstawiła formalnej dokumentacji tych działań i na tej podstawie, a także treści raportu samooceny należy stwierdzić, że administratorzy działają raczej na zasadzie bieżącego reagowania na zgłoszenia ze strony interesariuszy, niż na podstawie systematycznych przeglądów i analiz. Stopień niedopasowania zasobów biblioteki do zawartości sylabusów świadczy o niskiej skuteczności przeglądów tych zasobów i procedury zgłaszania potrzeby ich uzupełniania.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zajęcia na kierunku ekonomia prowadzone są w nowoczesnym budynku, którego pojemność, liczba sal i ich wyposażenie zapewniają prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego. Budynek w pełni dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, a realizowany obecnie projekt doprowadzi do likwidacji barier w zakresie pozostałych niepełnosprawności. Biblioteka jest odpowiednio wyposażona pod względem infrastruktury, dostępu do źródeł internetowych, posiada także znaczną liczbę pozycji, także z zakresu ekonomii i finansów. Brak jest jednak bardzo wielu pozycji wymienionych w sylabusach.

W trakcie wizytacji ujawniono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie zapewnia studentom dostępu do specjalistycznego oprogramowania nieodlegającego od aktualnie używanego w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, także w trybie zdalnym.
2. Znacząca liczba pozycji literatury zalecanej w sylabusach nie jest dostępna w bibliotece, przy czym z powodu braku sylabusów do zajęć prowadzonych w języku angielskim nie było możliwe przeprowadzenie analizy dla pozycji anglojęzycznych. Generalnie, posiadane zasoby literatury anglojęzycznej z zakresu ekonomii i finansów są skromne w stosunku do skali prowadzonych zajęć i przestarzałe.
3. Materiały dydaktyczne zamieszczone na platformie elearningowej są w wielu przypadkach szczątkowe, bądź nie ma ich w ogóle.
4. Uczelnia nie prowadzi systematycznych przeglądów infrastruktury dydaktycznej, ograniczając się do doraźnego reagowania na zgłoszenia ze strony interesariuszy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zapewnienie dostępu studentów do specjalistycznego oprogramowania, niezbędnego do właściwego przebiegu procesu dydaktycznego, w odpowiedniej wersji językowej, także w trybie pracy zdalnej.
2. Uzupełnienie zasobów biblioteki o piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, zarówno na studiach stacjonarnych prowadzonych w języku angielskim, jak i niestacjonarnych, prowadzonych w języku polskim.
3. Zapewnienie dostępu do materiałów dydaktycznych na platformie internetowej w ramach poszczególnych przedmiotów.

4. Wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości. W szczególności rewizję i udoskonalenie procedury dokonywania zakupów bibliotecznych w celu zapewnienia w przyszłości zgodności tych zasobów z literaturą podawaną w sylabusach, a także stworzenie procedury zapewniania dostępu do odpowiedniego oprogramowania nieodbiegającego od aktualnie używanego w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Zgodnie z misją Uczelnia stanowić ma centrum nowoczesnego kształcenia oraz życia naukowego i intelektualnego regionu. Studenci przygotowani są do roli świadomego obywatela potrafiącego działać na rzecz dobra wspólnego oraz do roli aktywnego uczestnika wspólnoty lokalnej. Rozszerzanie oferty edukacyjnej i współpraca z instytucjami publicznymi i niepublicznymi w regionie realizuje cel Uczelni, którym jest rozwój i integracja środowiska lokalnego.

Kierunek kształci kadry gotowe do podjęcia pracy w różnych instytucjach prywatnych i publicznych w pionach finansowych, działach ekonomicznych, działach analiz, księgowości, w charakterze analityków, doradców, pracowników księgowości, zarządzających płynnością finansową, przygotowujących sprawozdania i raporty finansowe.

Obszary działalności zawodowej właściwe dla kierunku obejmują:

- samodzielne stanowiska w zakresie rachunkowości finansowej, zarządczej i controllingu oraz zarządzania finansami w podmiotach sektora publicznego, jak i prywatnego.
- działy finansowe w przedsiębiorstwach działających na rynkach zagranicznych lub instytucje finansowe, np. banki.
- agencje reklamowe i PR, biurach promocji, centra badania rynku, media.
- sektor turystyczny, jednostki administracji rządowej i samorządowej działającej na rzecz turystyki.

W sposób stały Uczelnia współpracuje z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego na trzech poziomach:

1. Rada Partnerów Społeczno-Gospodarczych Akademii Polonijnej.
2. Rada Interesariuszy Zewnętrznych.
3. Praktykodawcy (firmy z którymi podpisane są umowy ramowe lub takie które wprowadzie umów nie mają, ale przyjmują studentów AP na praktyki regularnie).

Uczelnia posiada ramowy program współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi na lata 2017-2022. Głównym elementem tej współpracy jest działająca przy rektorze Rada Partnerów Społeczno-Gospodarczych Akademii Polonijnej, która działa na poziomie całej Uczelni. Zgodnie z zarządzeniem rektora z września 2020 roku w skład Rady wchodzi przedstawiciele 37 podmiotów o bardzo zróżnicowanym zakresie działalności. Przewodniczącym Rady jest Rektor Akademii Polonijnej.

Na Wydziale Interdyscyplinarnym (do którego należy kierunek ekonomia) została wyłoniona Rada Interesariuszy Zewnętrznych w skład której wchodzi wybrani przedstawiciele Rady Partnerów Społeczno-Gospodarczych. Ramowy program współpracy definiuje założenia współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresach:

- Weryfikowania kierunków i jakości kształcenia – odbywa się głównie poprzez badania ankietowe raz w roku.
- Współpracy w zakresie działalności kulturalnej i sportowej.
- Współpracy w zakresie działalności naukowej i wydawniczej.

Poza członkami Rad opisanych powyżej Uczelnia współpracuje z tzw. interesariuszami zewnętrznymi. Do grupy interesariuszy zewnętrznych należą instytucje publiczne, gospodarcze i społeczne, w tym np.: Delegatura Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Częstochowie, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Miasta Częstochowa, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Urzędy Skarbowe w Częstochowie, Starostwo Powiatowe w Częstochowie, Instytut Edukacji i Rozwoju w Częstochowie, Światowe Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego Polonii, Włoska Izba Handlowo-Przemysłowa, Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii, Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Kontakty z tymi interesariuszami nie mają sformalizowanego charakteru i odbywają się na zasadzie nieformalnych relacji pracowników uczelni lub opinii otrzymywanych po zakończonych praktykach.

Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi w sprawie kierunku ekonomia mają miejsce również podczas konferencji odbywających się na Akademii Polonijnej, w szczególności corocznego Międzynarodowego Kongresu Nauki „Smart Society” oraz posiedzeń NUIFE (Sieć Uczelni dla Przedsiębiorstw).

Efektom tych konsultacji było położenie głównego nacisku w tworzeniu programu studiów na praktyczne zajęcia ze studentami oraz praktyki zawodowe.

Formy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmują:

- praktyki studenckie – jest to główny obszar współpracy,
- staż studentów w ramach „Projektu Program Rozwoju Regionalnego” w biurze podatkowym,
- wolontariat, wsparcie dla studentów zagranicznych – Fundacja Instytut Edukacji i Rozwoju,
- szkolenie dla studentów organizowane przez instytucje otoczenia, np. szkolenia z zakresu ochrony środowiska – Urząd Miasta Częstochowa,
- udział przedstawicieli otoczenia w prowadzeniu zajęć,
- otoczenie społeczno-gospodarcze aktywnie uczestniczy w konferencjach organizowanych przez Uczelnię, np. Coroczny Międzynarodowy Kongres Nauki „Smart Society”.

Brak jest zdefiniowanej procedury okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami w odniesieniu do programu studiów, poprawności doboru instytucji współpracujących, czy skuteczności form współpracy. Elementy takiej oceny to:

- wyniki ankiet studenckich po praktykach zawodowych,
- nieformalne rozmowy z przedstawicielami otoczenia,
- raz w miesiącu przeprowadzane są konferencje on-line kadry Uczelni poświęcone bieżącym zagadnieniom, w tym ocenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jeśli jest taka potrzeba,
- monitorowanie karier zawodowych absolwentów

absolwenci wypełniają „Ankiety Absolwenta Akademii Polonijnej w Częstochowie”:

- Ankieta I: Kompetencje absolwenta Akademii Polonijnej (zaraz po ukończeniu studiów).
- Ankieta II: Przejście z edukacji do zatrudnienia (po 6 miesiącach od ukończenia studiów).

- o Ankieta III: Losy zawodowe absolwentów Akademii Polonijnej (po 3, 5 i 10 latach pracy).

Analizą ankiet zajmuje się Zespół Badawczy „Losy absolwentów AP”. Uczelnia nie była w stanie potwierdzić, że wykorzystuje wnioski z analizy ankiet – losów zawodowych absolwentów do rozwijania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i określania wpływu tej współpracy na losy absolwentów

Zespół oceniający rekomenduje opracowanie i przyjęcie systemu oceny współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, który pozwoli dokonywać tej oceny w sposób obiektywny (zgodnie z kryteriami), usystematyzowany (okresowo), porównywalny (okres do okresu) i z uwzględnieniem opinii wielu interesariuszy (w tym przedstawicieli otoczenia). Pozwoli to wykorzystać obecną współpracę w sposób bardziej efektywny i ewentualnie doskonalić tą współpracę i w konsekwencji ofertę edukacyjną.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z obszarami działalności zawodowej właściwymi dla kierunku oraz koncepcją kształcenia nakierowaną na funkcjonowanie Uczelni na i dla rynku regionalnego, lokalnego. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały, choć nie zawsze poparta jest pisemnymi porozumieniami, i przybiera zróżnicowane formy, które są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, ale przeglądy te nie są ujęte w ramy formalnie przyjętej procedury.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia, deklarowany przez Uczelnię, należy uznać za wysoki i co do zasady zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Dotyczy ono czterech aktywności.

Są to:

- 1) Znaczne umiędzynarodowienie kadry dydaktycznej.

2) Prowadzenie kierunku ekonomia na studiach stacjonarnych w języku angielskim oraz przypuszczalnie duża liczba studentów obcokrajowców studiujących na tym kierunku (Uczelnia nie podała tej liczby).

3) Duża mobilność kadry i studentów w ramach programów międzynarodowych, głównie Erasmus+ i pokrewnych.

4) Międzynarodowe umowy o współpracy w zakresie kształcenia studentów, łącznie z prowadzeniem wspólnego dyplomowania.

Realizacja procesu umiędzynarodowienia budzi jednak istotne wątpliwości z punktu widzenia jakości kształcenia.

Pierwszy poruszony aspekt, czyli umiędzynarodowienie kadry należy ocenić pozytywnie. Wśród zagranicznych wykładowców dominują obywatele Ukrainy, jednak są tu także przedstawiciele innych nacji europejskich. Tak zróżnicowane środowisko akademickie stwarza pole do szerokiej wymiany myśli i doświadczeń. Są to na ogół osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia zajęć, w przeciwieństwie do znacznej liczby pracowników – Polaków. Niestety, wobec ograniczonych możliwości przeprowadzenia hospitacji, a także braku prac etapowych, zespół oceniający nie był w stanie ocenić, czy większość pracowników – obcokrajowców faktycznie prowadzi zajęcia na Uczelni. Na spotkaniu z kadrą obecny był tylko jeden pracownik pochodzenia ukraińskiego.

Ocena studiów stacjonarnych prowadzonych w języku angielskim nie może być jednoznaczna, ponieważ zespół wizytujący nie był w stanie pozyskać odpowiedniej wiedzy na ten temat. Uczelnia nie odnotowała tego faktu w raporcie samooceny i nie dostarczyła sylabusów. Brak informacji na temat liczby studentów obcokrajowców.

Stosunkowo duża mobilność kadry i studentów jest owocem aktywnej działalności Uczelni w nawiązywaniu współpracy z zagranicznymi partnerami. Mobilność nie ogranicza się do najczęściej spotykanego programu Erasmus+ (49 umów), ale prowadzona jest także w ramach programów współpracy z krajami pozaeuropejskimi. Zgodnie z deklaracją Uczelni w latach 2014/15-2020/21 zrealizowano 190 wyjazdów pracowników w ramach programu STA oraz 67 w ramach programu STT. W tym samym okresie Uczelnię odwiedziło 256 pracowników uczelni partnerskich. Z programów wymiany skorzystało 188 studentów, dodatkowo 288 wzięło udział w zagranicznych praktykach. Przyjazdów zanotowano odpowiednio 61 i 25.

W trakcie wizytacji zespół oceniający uzyskał od Uczelni informację, że wszyscy studenci 3 semestru studiów stacjonarnych I stopnia przebywają na wymianie w uczelni w Kamerunie. Informacja ta została podana celem uzasadnienia, dlaczego niemożliwa jest hospitacja zajęć na tym semestrze. Uczelnia nie dostarczyła jednak bliższych informacji o zasadach tego wyjazdu.

Oprócz listy partnerów programu Erasmus+ uczelnia przedstawiła listę 44 uczelni, z którymi podpisała odrębne umowy o współpracy a także imponującą listę (ok. 400 pozycji) uczelni partnerskich. Niestety, wrywkowy przegląd stron internetowych tych uczelni nie potwierdził tego stanu rzeczy. Wśród uczelni, które na swojej liście partnerów nie wymieniają Akademii Polonijnej wskazać można Uniwersytet Groningen, Uniwersytet Humboldta, Uniwersytet Kopenhaski czy też Vienna University of Economics and Business.

Akademia jest członkiem International Association of Universities (IAU), Network of Universities in Free Enterprise (NUIFE) oraz Panafrykański Instytutu Rozwoju (Pan African Institute of Development), jednak trudno ustalić skalę oddziaływania tej aktywności na kierunek ekonomia.

Niestety, nie udało się ustalić zakresu i konkretnych zapisów, a także skali realizacji umów o wspólnym dyplomowaniu. Nieprawidłowości w tym zakresie zostały przedstawione w kryterium 3,

a także kryterium 4, gdzie wspomniano o promotorach prac dyplomowych nieposiadających stopnia naukowego i niewykazanych w wykazie kadry.

Podsumowując, umiędzynarodowienie kształcenia oparte jest na nie do końca jasnych, bądź w ogóle nieznanach zasadach. Wątpliwości dotyczą wszystkich czterech wymienionych na początku obszarów. Pomimo dużej skali mobilności, uczelnia nie przedstawiła formalnej procedury, według której prowadzone są okresowe oceny aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Władze Uczelni przywiązują dużą wagę do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia i prowadzą działania w tym kierunku, nie są to jednak działania oparte na sformalizowanych procedurach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi bardzo aktywną działalność w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia, tworząc międzynarodowe środowisko wykładowców i studentów. Prowadzenie tego typu działalności jest zgodne z koncepcją kształcenia. W szczególności Uczelnia stwarza możliwości uczestniczenia studentów i wykładowców w mobilności międzynarodowej. Zajęcia na studiach stacjonarnych na kierunku ekonomia prowadzone są w języku angielskim i skierowane głównie do obcokrajowców, Uczelnia prowadzi także studia w systemie wspólnego dyplomowania.

Niestety, większość działań w zakresie umiędzynarodowienia oparta jest na nie do końca jasnych, bądź w ogóle nieznanach zasadach. Uczelnia nie ujęła istotnych aktywności w raporcie samooceny i nie dostarczyła podstawowych dokumentów z nimi związanych, jak choćby sylabusów czy też umów, oraz zasad określających proces zapewniania jakości kształcenia w przypadku wspólnego dyplomowania. Nieznana jest liczba studentów obcokrajowców.

W związku z tym w przypadku kryterium 7 należy wskazać następujące nieprawidłowości:

1. Współpraca międzynarodowa w zakresie kształcenia studentów oparta jest, przynajmniej w części, na nieznanach zasadach. Nieznany jest zakres umów, w ramach których wydawane są dyplomy na podstawie prac dyplomowych przygotowanych we współpracy z zagranicznymi uczelniami. Ustalono, że uczelnia w tych przypadkach nie zapewnia należytych standardów dyplomowania.
2. Uczelnia nie posiada procedury, według której prowadzone są okresowe oceny aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Opracowanie i przestrzeganie formalnej procedury postępowania w przypadku realizacji umów o wspólnym dyplomowaniu, zapewniającej studentom odpowiednie warunki do osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się na kierunku ekonomia oraz odpowiednią weryfikację stopnia osiągnięcia tych efektów lub natychmiastowa rezygnacja z tych umów.
2. Wprowadzenie procedury okresowej oceny aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

3. Wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu w przyszłości zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w obszarze kryterium 7.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Akademia Polonijna w Częstochowie zapewnia studentom kierunku ekonomia wsparcie w procesie uczenia się zarówno merytoryczne, jak i materialne. Zgodnie z deklaracją Uczelni nauczyciele akademicki dostępni są dla studentów poza godzinami zajęć, podczas godzin konsultacyjnych. Poza wyznaczonymi godzinami studenci mają również możliwość umówienia się na konsultacje indywidualne. Kontakt pomiędzy studentami i nauczycielami akademickimi oraz pracownikami administracyjnymi Uczelni oparty jest o platformę „Wirtualny Dziekanat”, za pośrednictwem której studenci mogą załatwić sprawy związane z procesem kształcenia. Sprawy trafiające do Uczelni formalną drogą bywają jednak rozpatrywane z dużym opóźnieniem, a większą skutecznością cechuje się bezpośredni, nieformalny kontakt z Władzami Uczelni, który przy dużej liczbie studentów nie może być przeważającą formą z przyczyn logistycznych. W związku z powyższym, rekomenduje się usprawnienie rozpatrywania spraw studenckich wpływających do dziekanatu ścieżką formalną.

Uczelnia zapewnia studentom merytoryczne wsparcie w przygotowaniu do działalności zawodowej. Studentom, oprócz zajęć przewidzianych w programie studiów, oferowane są dodatkowe, finansowane ze środków zewnętrznych szkolenia, mające na celu pogłębienie ich przygotowanie do późniejszej pracy zawodowej. Studentom udostępniane jest oprogramowanie do pracy zdalnej, a w wykorzystywanych przez Uczelnię platformach znajdują się instrukcje ich obsługi. W przypadku osób wykluczonych cyfrowo, Uczelnia przewiduje wsparcie poprzez możliwość skorzystania ze stanowiska komputerowego na terenie Uczelni. Do tej pory żaden ze studentów nie wyraził konieczności zastosowania takiego rozwiązania. Zgodnie z opisaną przez Uczelnię procedurą w raporcie samooceny, studentom oferowane jest także wsparcie w odbywaniu praktyk przez opiekuna praktyk. W rzeczywistości zarówno wsparcie z zakresu przygotowania do działalności zawodowej w ramach prowadzonych zajęć oraz wsparcie opiekuna praktyk wymaga usprawnienia. Ułożenie studentom planu zajęć w sposób dopuszczający zazębianie się przedmiotów obowiązkowych sprawia, że studenci nie mają możliwości pełnego przyswojenia przekazywanej im wiedzy i umiejętności. Częstym zjawiskiem jest także nieobecność nauczyciela akademickiego na zajęciach – nawet takich, które odbywają się jedynie raz w semestrze – podobnie z opiekunem praktyk, który mimo odbywania dyżurów, podczas których zainteresowani studenci mogą omówić z nim kwestie związane z ich praktykami, na dyżurach pozostaje niedostępny, a studenci oczekują w „lobby”, tj. wirtualnym pokoju, gdzie konsultacje powinny się odbyć w formie zdalnej. W związku z powyższym rekomenduje się zwiększenie uwagi na jakość udzielanego studentom wsparcia w procesie uczenia się, poprzez dopilnowanie, aby studenci mogli uczestniczyć w zajęciach w pełni, tj. bez konieczności opuszczenia zajęć w celu udania się na inne oraz poprzez dopilnowanie, żeby zajęcia i konsultacje faktycznie się odbywały.

Wsparcie w procesie uczenia się, oferowane przez Uczelnię uwzględnia także wsparcie dla studentów wybitnych. Studenci mają dostęp do ustawowego katalogu stypendiów i zapomóg, mają także możliwość uzyskania środków z Funduszu Stypendialnego Uczelni, przyznawanych za wybitne osiągnięcia naukowe dla studentów, którzy brali udział w badaniach nad priorytetowym dla Akademii obszarem nauki. Ponadto studenci mają możliwość uzyskania Stypendium Instytutu Edukacji

i Rozwoju, przyznawanego najlepszym i najbardziej aktywnym studentom zaangażowanym w wolontariaty na rzecz Kamerunu i Indii.

Uczelnia wspiera inicjatywy studentów, daje możliwość i wspiera działalność organizacji studenckich, a także zachęca do udziału w wolontariacie. Studenci mają możliwość i są zachęceni przykładowo do udzielania się artystycznie na rzecz Uniwersytetu III Wieku dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością w ramach wolontariatu. Zgodnie z raportem samooceny Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w Akademii Polonijnej daje wszystkim studentom możliwość systematycznego uprawiania sportu i rywalizacji z przedstawicielami innych uczelni. W czasie pandemii i nauczania zdalnego, działalność sportowa studentów nie jest jednak tak intensywna jak w czasie nauczania odbywającego się w formie tradycyjnej, na terenie Uczelni. Studenci mają możliwość uczestnictwa w działalności kół naukowych i związanego z nim uczestnictwa w konferencjach naukowych. W zakresie przedsiębiorczości, Uczelnia wspiera studentów m.in. poprzez pomoc w założeniu własnej działalności gospodarczej, przy pomocy Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Wsparcie oferowane przez Uczelnię dostosowane jest do potrzeb różnych grup studentów. Studenci z niepełnosprawnością mają zapewnioną kompleksową opiekę w procesie uczenia się, polegającą m.in. na pomocy poprzez przydzielenie asystentów pomagających w poruszaniu się po Uczelni, załatwianiu spraw formalnych, dopilnowanie, aby plan zajęć przewidywał prowadzenie przedmiotów w budynkach i salach dostosowanych do indywidualnych potrzeb studentów. Ponadto studenci z niepełnosprawnością mogą uzyskać zgodę na nagrywanie wykładów oraz zabiegać o otrzymywanie materiałów dydaktycznych prezentowanych na zajęciach w formie elektronicznej, dostosowanej do potrzeb. Proces wsparcia studentów z niepełnosprawnością nadzoruje Biuro ds. osób niepełnosprawnych i powołany w nim Koordynator Osób Niepełnosprawnych.

Studenci Uczelni mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS), umożliwiającą dostosowanie programu i planu studiów do indywidualnych potrzeb studentów, w tym indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów. Studenci studiujący w ramach IOS są pod nadzorem wyznaczonego opiekuna naukowego IOS.

Problemy studentów mogą być przez nich zgłaszane opiekunowi kierunku, który zbiera, a następnie przekazuje informacje Władze Uczelni, podczas cyklicznych spotkań pracowników Uczelni z Władzami. Oprócz tego, w czasie gdy forma kształcenia przewiduje odbywanie się zajęć na Uczelni, funkcjonuje organizowana przez samorząd studencki skrzynka do anonimowego przekazywania skarg i uwag. W czasie nauczania zdalnego działalność skrzynki jest zawieszona, jednakże studenci w dalszym ciągu mają możliwość przekazywania swoich uwag za pośrednictwem samorządu studentów. Uwagi są następnie rozpatrywane przez Władze Uczelni i w razie potrzeby podejmowane są działania naprawcze.

W razie wystąpienia ewentualnych sporów międzyludzkich, na linii student-pracownik Uczelni lub student-student, Uczelnia dąży do szybkiego rozwiązania sytuacji. Brak jest jednak skutecznych działań informacyjnych i edukacyjnych, zarówno pracownicy Uczelni jak i studenci nie potrafili określić czy istnieje jednostka odpowiedzialna za bezpieczeństwo studentów i przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i przemocy – ze strony Uczelni padły ponadto stwierdzenia, że żadne sytuacje o tym charakterze nie miały miejsca. W związku z powyższym rekomenduje się zwiększenie nacisku na działania informacyjne w zakresie właściwej ścieżki postępowania w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy, a także w zakresie informacji o możliwości uzyskania wsparcia w tym zakresie, w tym wsparcia psychologicznego.

Uczelnia oferuje ponadto wsparcie materialne i pozamaterialne samorządowi studenckiemu. Samorząd ma zapewnioną infrastrukturę biurową, umożliwiającą bieżące działanie, zapewnione jest także wsparcie merytoryczne i organizacyjne ze strony Uczelni w podejmowanych działaniach. Samorząd opiniuje programy studiów i uczestniczy w rozdziale środków pomocy materialnej w pracach Komisji Stypendialnej.

System wsparcia studentów jest systematycznie badany poprzez bezpośredni kontakt ze studentami oraz poprzez branie pod uwagę opinii i uwag zgłaszanych przez studentów. Uczelnia przeprowadza także ankietyzację z zakresu zadowolenia studentów z nauczania formie zdalnej oraz zadowolenia ze studiowania. Studenci w ankiecie pytani byli o efektywność i spójność działania administracji, poziom prowadzonych zajęć dydaktycznych, jakość i przepływ udostępnianych informacji czy infrastrukturę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja ich rozwojowi społecznemu i zawodowemu. Uczelnia deklaruje pomoc w procesie kształcenia oraz w osiągnięciu efektów uczenia się z zakresu przygotowania studentów do działalności zawodowej. Zdiagnozowany w trakcie wizytacji problem z zapewnieniem dostępności nauczycieli akademickich w ramach prowadzonych zajęć oraz konsultacji, jak również adekwatnego do potrzeb studentów wsparcia oferowanego przez opiekuna praktyk wymaga podjęcia przez Uczelnię skutecznych działań naprawczych w tym obszarze. Zgłaszanym przez studentów problemem jest również duże opóźnienie w rozpatrywaniu spraw trafiających do Uczelni drogą formalną. Wymaga to podjęcia przez Akademię Polonijną skutecznych działań usprawniających proces rozpatrywania spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Akademia Polonijna w Częstochowie posiada narzędzia mające na celu zapewnienie publicznego dostępu do informacji. Informacje związane z tokiem studiów (w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, czy też charakterystyka studiowania i wsparcia w procesie uczenia się) udostępniane są za pośrednictwem strony internetowej Uczelni i Biuletynu Informacji Publicznej. Strona i Biuletyn zawierają zakładki dla odbiorców będących kandydatami i studentami, w których znaleźć można treści wyselekcjonowane pod kątem ich przydatności dla wskazanej grupy. Najważniejsze komunikaty skierowane do kandydatów i studentów zamieszczane są także w dwóch językach: polskim i angielskim, na profilu Uczelni w portalach Facebook i Instagram. Informacje udostępniane są także poprzez zamieszczanie informacji w gablotach i drukowanych materiałach informacyjnych, takich, jak m.in. informatory, ulotki czy bilbordy oraz poprzez informację medialną w stacjach radiowych i telewizji.

Spośród informacji udostępnionych do informacji publicznej, zastrzeżenia można mieć do programu studiów, który opublikowany został w Biuletynie niezgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 661) w sprawie studiów. W związku z tym zaleca się dostosowanie programu studiów do wymogów określonych w przytoczonej podstawie prawnej i opublikowanie go do publicznego dostępu. Brakuje także dostępu publicznego do sylabusów przedmiotów. Rekomenduje się ich udostępnienie w sposób niewymagający od studenta lub kandydata dokonywania logowania się do systemu Uczelni, co pozwoli na zwiększenie przejrzystości oferty kształcenia i umożliwi kandydatom zapoznanie się z efektami uczenia się poszczególnych przedmiotów przed podjęciem decyzji o skorzystaniu z oferty Uczelni.

Strona internetowa Uczelni dostępna jest w języku polskim oraz angielskim, tłumaczenie na język angielski nie dotyczy jednak wszystkich informacji skierowanych do studentów i kandydatów. Ponadto wersja anglojęzyczna zawiera nieaktywne linki do poradników i informatorów dla studentów i kandydatów – zgodnie z informacją, brakuje plików, które pierwotnie miały znajdować się pod konkretnymi odnośnikami. Rekomenduje się, aby dostosować tłumaczenie strony w taki sposób, aby studenci zagraniczni także mogli uzyskiwać z niej aktualne informacje, tak jak studenci polskojęzyczni. Informacje w języku polskim zawarte na stronie są aktualne i dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem i używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Na stronie brak jest możliwości dostosowania wyświetlanych treści do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Strona nie jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Rekomenduje się wprowadzenie funkcjonalności, takich jak: zmiana kontrastu, czy powiększenie tekstu, które ułatwią korzystanie ze strony osobom z niepełnosprawnościami. Informacje dla kandydatów znajdują się w zakładce „Rekrutacja”. Kandydaci mają dostęp do informacji na temat oferty kształcenia, natomiast może wprowadzać ona w błąd, z uwagi na przedstawienie specjalności w ramach jednego kierunku w sposób sugerujący, że są to kierunki studiów od siebie niezależne. Kandydaci mają dostęp do informacji na temat oferty kształcenia, trybu i warunków przyjęć na studia, czy też terminarza procesu przyjęć na studia. Na stronie internetowej Uczelni zamieszczone są także informacje w zakresie, m.in. harmonogramu zajęć czy informatorów dotyczących pomocy materialnej.

Zgodnie z przekazaną przez Uczelnię informacją, podejmowane są działania mające na celu doskonalenie publicznego dostępu do informacji a także aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach, a obecnie trwają prace nad nową wersją strony internetowej Uczelni, które skutkować mają zwiększeniem przejrzystości udostępnianych treści. Publiczny dostęp do informacji jest monitorowany i na bieżąco udoskonalany. W Biuletynie Informacji Publicznej wskazana jest osoba odpowiedzialna za aktualność udostępnianych informacji. Informacje na stronie

internetowej Uczelni aktualizowane są przez każdy dział odpowiedzialny za daną dziedzinę indywidualnie. Ponadto zarówno studenci jak i pracownicy Uczelni mają możliwość przekazywania ewentualnych zastrzeżeń co do publikowanych treści. Na podstawie zabranych informacji oraz rozpoznanych potrzeb podejmowane są działania doskonalące publiczny dostęp do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Udostępniony w ramach dostępu do informacji publicznej program studiów kierunku ekonomia I i II stopień prowadzanego w Akademii Polonijnej w Częstochowie zawiera jedynie tzw. harmonogram realizacji programu studiów, dodatkowo opatrzony informacją, że dotyczy kierunku *ekonomia i finanse*. Uczelnia nie zamieściła natomiast informacji odnośnie efektów uczenia się i treści programowych przypisanych do konkretnych zajęć, sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się w trakcie całego cyklu uczenia się, nie podano łącznej liczby punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Brak jest także informacji o zasadach i formie odbywania praktyk zawodowych. Ponadto udostępniona na stronie internetowej Uczelni oferta studiów, w aktualnej formie, może wprowadzać kandydatów w błąd co do oferowanych kierunków studiów. Specjalności oferowane na kierunku ekonomia są bowiem przedstawione w sposób sugerujący, że wybór dotyczy niezależnych od siebie kierunków. Przykładowo oferta Akademii Polonijnej w zakresie studiów I stopnia przedawniona jest jako m.in.: *międzynarodowe rynki finansowe, informatyka w procesach gospodarczych, rachunkowość i finanse* z dodaną krótką informacją w opisie tych „wybranych studiów”, że główny kierunek to „ekonomia i finanse”. Przedstawiona na stronie internetowej Akademii Polonijnej w Częstochowie tzw. oferta studiów wprowadza więc kandydatów w błąd co do rzeczywistego wyboru studiowanego kierunku.

Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze kryterium 9 skutkujące obniżeniem jego oceny dotyczą:

1. Zakres udostępnionej informacji publicznej na temat programów studiów na kierunku ekonomia I i II stopień nie jest zgodny z obowiązującymi w tym zakresie wymogami określonymi w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.).
2. Uczelnia nie gwarantuje publicznego dostępu do rzetelnych informacji nt. oferty kształcenia, ponieważ na stronie rekrutacyjnej prezentowane są oferowane specjalności nie wskazując poprawnie kierunku studiów, na którym prowadzone będzie kształcenie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie zakresu udostępnionej informacji publicznej na temat programów studiów obowiązujących na kierunku ekonomia I i II stopień do obowiązujących w tym zakresie wymogów określonych w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.).
2. Zaleca się opublikowanie informacji o ofercie studiów zgodnie z prowadzonymi przez Uczelnię kierunkami, w sposób niewprowadzający kandydatów w błąd.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z deklaracją Uczelni podstawowymi komórkami odpowiedzialnymi za sprawowanie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku, są odpowiednio na poziomie Uczelni Uczelniany Zespół Jakości Kształcenia, a na poziomie wydziału Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia. Do zadań Uczelnianego Zespołu Jakości Kształcenia należy: współdziałać w tworzeniu regulaminów, instrukcji, zarządzeń oraz innych dokumentów rektora; opracowywanie wniosków w sprawie nowych kierunków studiów i specjalności kształcenia oraz aktualizacja treści już istniejących programów studiów, adekwatnie do rozwoju nauki i wiedzy oraz wyzwań rynku pracy; koordynowanie spraw dotyczących treści merytorycznych programów studiów, koordynowanie planowania zajęć dydaktycznych, w tym organizacji i treści praktyk studenckich oraz nadzorowanie organizacyjnego zabezpieczenia ich realizacji; prowadzenie spraw związanych z zarządzaniem jakością kształcenia, a szczególnie z zakresu: audytu wewnętrznego i ewaluacji procesu kształcenia; organizowanie procesu dokumentowania realizacji i wyników kształcenia; przygotowywanie dokumentów ukończenia studiów, studiów podyplomowych i kursów oraz prowadzenie elektronicznych ksiąg wydanych dyplomów i świadectw; koordynowanie działalności badawczo-wdrożeniowej; wspieranie organizacyjne działań związanych z jakością kształcenia, a w tym z podwyższaniem kwalifikacji zawodowych i naukowych nauczycieli akademickich, prowadzenie doradztwa zawodowego, personalnego, poradnictwa indywidualnego i grupowego dla studentów i absolwentów Uczelni oraz organizowanie kursów, szkoleń, warsztatów i treningów ze studentami z zakresu umiejętności interpersonalnych w różnych sytuacjach zawodowych; prowadzenie działalności bibliotecznej i naukowo-informacyjnej, prowadzenie działalności wydawniczej zgodnie z potrzebami Uczelni.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia pełni funkcję opiniującą i doradczą, m. in.: dokonuje podsumowania jakości kształcenia na Wydziale, analizuje wyniki oceny jakości kształcenia na Wydziale oraz ustala propozycje zmian i poprawy negatywnych stron wskazanych w ocenie, przedstawia propozycje dotyczące zmian i poprawy jakości kształcenia na Wydziale, wnosi wnioski dotyczące zmian w programach studiów oraz w procesie kształcenia, opiniuje zgłaszane przez nauczycieli akademickich oraz studentów propozycje zmian dot. jakości kształcenia na Wydziale, wspiera Radę Wydziału w podejmowaniu działań dotyczących poprawy jakości kształcenia.

W strukturze WSZJK przewidziano działanie Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKJK) do zadań których należy wdrażanie procedur opracowanych przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości

Kształcenia, analizowanie i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia na wydziale, przedstawianie dziekanowi propozycji mających na celu podniesienie jakości kształcenia na wydziale, udział w przygotowaniu materiałów koniecznych do akredytacji państwowej i resortowej, wnioskowanie zmian w programach kształcenia na bazie uzyskanych wyników ankietyzacji (pracodawców, studentów i absolwentów), wnioskowanie o dokonanie zmian w sposobach prowadzenia zajęć dydaktycznych w celu uzyskania większej efektywności procesu kształcenia na bazie uzyskanych wyników ankietyzacji (studenci i absolwenci), wnioskowanie o dokonanie zmian w zakresie infrastruktury w aspekcie osiągania zakładanych efektów kształcenia, przedstawianie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny i planów działań naprawczych z zakresu jakości kształcenia wraz z harmonogramem ich wdrażania w formie corocznego sprawozdania z działalności Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Dodatkowo jako element WSZJK, Uczelnia wymieniła również Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia, do zadań którego należy przeprowadzenie wewnętrznej oceny stanu wyjściowego według wytycznych Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, przygotowywanie i koordynowanie wydziałowych badań ankietowych, sporządzenie raportu z uzyskanych wyników badań ankietowych, monitorowanie wprowadzania rekomendacji Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w celu poprawy jakości kształcenia na wydziale, publikowanie wyników oceny jakości kształcenia na wydziale (wyniki badań ankietowych), opiniowanie programów kształcenia zgodnie z KRK, opiniowanie metod oceny osiągania założonych efektów kształcenia, monitorowanie kariery zawodowej absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej, monitorowanie jakości obsługi administracyjnej nauczycieli akademickich, studentów, słuchaczy studiów podyplomowych.

Zgodnie z deklaracją Uczelni jakością procesu kształcenia na ocenianym kierunku bezpośrednio zajmuje się Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia oraz Praktyk Zawodowych, do zadań którego należy: analiza programów kształcenia pod kątem oceny efektów uczenia się, stanowiąca podstawę ich doskonalenia, monitorowanie osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się, analiza kart przedmiotów, uwzględniająca dobór metod, dobór literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny, analiza zgodności tematów prac dyplomowych z kierunkiem studiów oraz przestrzegania regulaminu prac dyplomowych, analiza dostępności dla studenta pracowników naukowo-dydaktycznych i niebędących nauczycielami akademickim, analiza współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w zakresie realizowanego/ modyfikowanego/ przygotowywanego programu kształcenia, analiza udziału studentów w procesie tworzenia i oceny programu kształcenia, opiniowanie wzorów suplementów do dyplomu wydawanych w danym roku akademickim, przedstawianie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wyników samooceny z zakresu jakości kształcenia w formie corocznego sprawozdania z działalności Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia.

Tak zorganizowana struktura WSZJK jest w stanie z pewnością pokryć wszystkie aspekty wpływające na jakość procesu kształcenia, jednak sposób jej skomplikowania może znacząco utrudniać efektywne działanie oraz rozpraszać odpowiedzialność. Uczelnia nie przestawiła formalnego dokumentu regulującego wskazane powyżej zakresy kompetencji oraz odpowiedzialności, w tym formalnie przyjętych procedur zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów. Udostępniona przez Uczelnię procedura nr 3 WSZJK odnosi się jedynie do procesu oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości prowadzonej w celu poprawy skuteczności jego stosowania. Procedura ta opiera się jednak na regulacjach wewnętrznych z 2013 r., natomiast Uczelnia deklarowała, że w 2017 roku

Senat przyjął obowiązującą aktualnie uchwałę w sprawie WSZJK (Uczelnia nie przedstawiła zespołowi oceniającemu tej uchwały). Uczelnia przedstawiała natomiast wzory dokumentacji opracowane na potrzeby WSZJK, w założeniu służących pozyskiwaniu informacji niezbędnych w procesie ewaluacji.

Według przedstawionego powyżej opisu, proces zatwierdzania, zmiany oraz wycofania programu studiów wpisany jest w kompetencje zarówno Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia oraz Praktyk Zawodowych, jak i Uczelnianego Zespołu Jakości Kształcenia. Uczelnia nie przedstawiła jednak oficjalnie przyjętych procedur stosowanych w tym zakresie. Zespół oceniający nie miał również możliwości zapoznania się z wnioskami wynikającymi z prowadzonej przez Uczelnię analizy programów studiów pod kątem oceny efektów uczenia się, monitorowania ich osiągnięcia, analizy kart przedmiotów uwzględniającej m.in. dobór metod, dobór literatury, poprawność oszacowania nakładu pracy studenta, adekwatność metod oceny, która zgodnie z przedstawionym opisem funkcjonowania WSZJK powinna stanowić coroczne działanie podejmowane przez Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia.

Udostępnioną dokumentację procesu ewaluacji jakości kształcenia stanowił natomiast z *Raport z oceny jakości kształcenia w Akademii Polonijnej w Częstochowie* opracowany roku 2019/2020. W założeniu porusza on wiele zagadnień związanych z jakością kształcenia, jednak fakt, że opracowany został na poziomie wszystkich prowadzonych w Akademii Polonijnej kierunków studiów, często przedstawionych w sposób zagregowany, skutkuje jego niższą użytecznością w procesie projektowania zmian w programie studiów. Analiza tego dokumentu wskazuje również na wiele nieścisłości. Przykładowo w cz. 6 pt. *Sprawność kształcenia na poszczególnych kierunkach*, czytamy: *“Sprawność kształcenia została ustalona jako stosunek liczby osób, które zostały przyjęte na studia w roku akademickim.”* – nie podano w stosunku do czego. Według wspomnianego raportu (tabela 9) w roku akademickim 2019/2020 na kierunku ekonomia, studia stacjonarne, wskaźnik ten wyniósł 51,11%, natomiast na studiach niestacjonarnych 40%. W sformułowanych w tym zakresie wnioskach możemy znaleźć jedynie powtórzoną na podstawie wyników tabeli informację co do wartości osiągniętego wskaźnika oraz że jego poziom spadł na studiach niestacjonarnych, co dalej nie daje podstaw do zrozumienia o jaką relację chodzi. Domyślać się jedynie można, że analiza sprawności działania może odnosić się do poziomu sprawności kształcenia mierzonego liczbą absolwentów w stosunku do liczby osób rozpoczynających studia w danym cyklu, jednak wyniki te nie znajdują pokrycia w danych wynikających z przedstawionego przez Uczelnię raportu samooceny, z których wynika, że w roku akademickim 2019/2020 stosunek liczby studentów studiów stacjonarnych kierunku ekonomia I i II stopień, którzy ukończyli studia do liczby studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku wynosił 0,5% (1/193), z czego na studiach I stopnia ze 138 osób rozpoczynających kształcenie nikt nie ukończył go z wynikiem pozytywnym. Analiza przedstawionego przez Uczelnię *Raportu z oceny jakości kształcenia* wzbudziła dodatkowe zastrzeżenia co do rzetelności prezentowanych wyników w części 5.5. pt. *Weryfikacja prac dyplomowych w JSA* (Tabela 8), gdzie wskazana liczba pozytywnie zweryfikowanych w roku 2019/2020 prac dyplomowych na studiach stacjonarnych I stopnia wyniosła 13, a na niestacjonarnych 39, co jest nieadekwatne do podanej przez Uczelnię w raporcie samooceny liczby absolwentów w danym roku akademickim, tj. 0 osób na studiach stacjonarnych oraz 3 na studiach niestacjonarnych. Podobna sytuacja miała miejsce na studiach II stopnia, gdzie wskazano 21 prac pozytywnie zweryfikowanych w systemie JSA na studiach stacjonarnych oraz 25 na niestacjonarnych, przy liczbie absolwentów w tym okresie odpowiednio 1 i 13 osób.

Udostępnione wyniki analiz prowadzonych w ramach WSZJK nie pozwalają potwierdzić wiarygodności wykorzystanych danych i informacji, jak również trafności ich doboru do celów i zakresu oceny. Przedstawione przez Uczelnie wyniki działań w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów nie dają podstaw do stwierdzenia, że Uczelnia przeprowadzi systematyczną ocenę programu studiów obejmującą efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod o technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym wyniki i stopień osiągnięcia efektów uczenia się nabywanych przez studentów w wyniku kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Przeprowadzana poprzez zespół oceniający analiza programu studiów na kierunku ekonomia I i II stopnia oraz warunków jego realizacji wykazała szereg nieprawidłowości w jego konstrukcji. W procesie ewaluacji jakości kształcenia nie wyeliminowane zostały błędy w sylabusach do zajęć, dotyczące m.in. nieodpowiednich treści programowych, przestarzałej literatury, niewłaściwego sposobu oszacowania nakładu pracy studenta. W procesie ewaluacji jakości kształcenia nie zauważono braku specjalistycznego oprogramowania nieodbiegającego od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiającego prawidłową realizację zajęć, także w trybie zadanym. Nie zapewniono również dostępu do znaczącej liczby pozycji literatury zalecanej w sylabusach.

W ramach funkcjonującego systemu oceny jakości na kierunku ekonomia nie zwrócono również uwagi na istniejące nieprawidłowości w zakresie wykorzystania w procesie dydaktycznym e-learningu.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Stwierdzone przez zespół oceniający liczne nieprawidłowości obniżające znacząco ocenę jakości kształcenia w zakresie kryteriów programowych (kryterium 1 i 2), weryfikacji efektów uczenia oraz organizacji procesu dyplomowania (kryterium 3), zapewnienia odpowiedniej obsady kadrowej (kryterium 4), dostępu do infrastruktury i zasobów edukacyjnych (kryterium 5), warunków i sposobów podnoszenia umiędzynarodowienia na kierunku (kryterium 7) oraz publicznego dostępu do informacji na temat prowadzanego kształcenia (kryterium 9) daje podstawy do stwierdzenia, że funkcjonujący na uczelni system zapewniania jakości nie działa efektywnie, a w wielu aspektach ma jedynie charakter deklaracyjny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Przedstawiona przez Uczelnię struktura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia została właściwie zdefiniowana. Przedstawiony system, uwzględniając strukturę Uczelni (tylko jeden wydział), uznać można nawet za stosunkowo silnie rozbudowany. Obejmuje on wszystkie aspekty jakościowe związane z procesem kształcenia. Struktura ta nie została jednak potwierdzona

w przedstawionych zapisach aktów wewnętrznych. Uczelnia nie przedstawiła aktualnych regulacji wewnętrznych w zakresie obowiązującej polityki jakości. Ocena funkcjonującego w Akademii Polonijnej WSZJK w kontekście skuteczności w podnoszeniu jakości kształcenia wskazuje na jego niską efektywność. Uczelnia nie zaprezentowała wyników realnych działań w odniesieniu do ocenianego kierunku umożliwiających podejmowanie racjonalnych decyzji dotyczących ewaluacji programu studiów.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości w obszarze kryterium 10:

1. Struktura WSZJK nie została potwierdzona w przedstawionych zapisach aktów wewnętrznych. Uczelnia nie przedstawiła aktualnych, kompleksowych regulacji wewnętrznych w zakresie obowiązującej polityki jakości.
2. Ocena funkcjonującego w Akademii Polonijnej WSZJK w kontekście skuteczności w podnoszeniu jakości kształcenia wskazuje na jego niską efektywność. Uczelnia nie zaprezentowała wyników realnych działań w odniesieniu do ocenianego kierunku umożliwiających podejmowanie racjonalnych decyzji dotyczących ewaluacji programu studiów.
3. Udostępnione wyniki analiz prowadzonych w ramach WSZJK nie pozwalają potwierdzić wiarygodności wykorzystanych danych i informacji, jak również trafności ich doboru do celów i zakresu oceny.
4. Stwierdzony brak kontroli nad realizacją zajęć oraz brak możliwości dostępu do pełnej dokumentacji procesu osiągania efektów uczenia się wskazuje, że Uczelnia nie ma odpowiedniego nadzoru merytorycznego i organizacyjnego nad kierunkiem ekonomia.
5. Liczne nieprawidłowości obniżające znacząco ocenę jakości kształcenia w zakresie kryteriów programowych (kryterium 1 i 2), weryfikacji efektów uczenia oraz organizacji procesu dyplomowania (kryterium 3), zapewnienia odpowiedniej obsady kadrowej (kryterium 4), dostępu do infrastruktury i zasobów edukacyjnych (kryterium 5), warunków i sposobów podnoszenia umiędzynarodowienia na kierunku (kryterium 7) oraz publicznego dostępu do informacji na temat prowadzanego kształcenia (kryterium 9) dają podstawę do stwierdzenia, że funkcjonujący system zapewniania jakości nie działa efektywnie w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

5. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

W odpowiedzi na sformułowane zalecenia w raporcie z poprzedniej wizytacji powiązano właściwe efekty przedmiotowe z efektami kierunkowymi uwzględniając poziom kształcenia. Dostosowano treści programowe z przedmiotu matematyka oraz języka obcego do zakładanych efektów kształcenia. Zapewniono adekwatność stosowanych sposobów weryfikacji efektów kształcenia ze wskazaniami w sylabusach. W sylabusach wprowadzono informacje o metodach dydaktycznych. Rozszerzono ofertę przedmiotów fakultatywnych (w celu wzmocnienia pozycji studenta na rynku pracy) – również w zakresie przedmiotów kierunkowych. Doprecyzowano warunki do podjęcia studiów (w zasadach oraz procedurach rekrutacyjnych) na kierunku ekonomia dla II stopnia przez kandydatów, którzy ukończyli studia I stopnia bez wykształcenia ekonomicznego oraz zaoferowano tym osobom kursy umożliwiające podniesienie kompetencji w obszarze wiedzy i umiejętności.

Przewodnicząca zespołu oceniającego

Dr Agnieszka Jakubowska